

ECHO KLUCZ

cena 2 zł

BOGUCIN DUŻY - BYDLIN - CHECHŁO
CIEŚLIN - GOLCZOWICE - HUCISKO
JAROSZOWIEC - KLUCZE - KOLBARK
KWAŚNIOŃ DOLNY - KWAŚNIOŃ GÓRNY
KRZYWOPŁOTY - RODAKI - RYCZÓWEK
ZALESIE

w numerze:

- Zakończenie lata
- Spotkanie z sołtysami
- Gminne Centrum
Informacji w Kluczach
- Szachowy mistrz

INFORMACYJNY MIESIĘCZNIK SAMORZĄDOWY Nr 8/131 wrzesień 2003 ISSN 1426-1987

czytaj
na stronie 13

Festyn na zakończenie lata

I już nowy rok szkolny rozpoczął!

Tekst i foto: Halina Ładoń

1 września we wszystkich szkołach naszej gminy rozpoczął się nowy rok szkolny. Zabrzmiał pierwszy dzwonek, który obudził wszystkie dzieci i młodzież, dał do zrozumienia, że to już koniec wakacji, że pora zebrać myśli i skupić się na kolejnym roku nauki. Niełatwo się przestawić.

Uroczystość rozpoczęcia roku szkolnego w Gimnazjum w Kluczach rozpoczęła Pani Dyrektor Elżbieta Jaworska. Pierwsze słowa skierowała oczywiście do młodzieży: "...Macie wiele wrażeń, ale przyszedł czas, aby rozpocząć nowy rok szkolny, który dla uczniów gimnazjum jest trzecim etapem edukacyjnym. Myślę, że ten rok może przynieść wam wiele satysfakcji, bo jest to rok szczególny. W maju 2004r. Polska wstąpi w strukturę europejskie. W tej sytuacji duże wyzwanie staje także przed uczniami, bo przecież od naszego przygotowania, od świadomości młodych ludzi zależy ich przyszłość. Życzę wam, abyście pokonali bariery językowe i nie

byli gorsi od waszych kolegów i koleżanek z innych państw europejskich. Doświadczylismy podczas tegorocznej pierwszej wakacyjnej wymiany młodzieży, że nasza młodzież wróciła z Niemiec bardzo zadowolona. Doświadczyli będąc ze swoimi przyjaciółmi z Niemiec, że warto uczyć się języka niemieckiego bądź też angielskiego, bo tylko jego znajomość pozwala na bliższy kontakt.

Dyrekcja Gimnazjum ma mocno sprecyzowane plany co do dalszej współpracy z Niemcami". Pani Dyrektor nawiązała do rocznicy wybuchu II wojny światowej, bo dzień rozpoczęcia roku szkolnego nie pozwala zapomnieć o tej dacie. Wspomniała o

pokoleniu, które podczas wojny nie mogło kontynuować nauki, wszędzie było niebezpiecznie. Dzisiaj dzieci mają inny start, chociaż niektórym jest ciężko, bo ogólna sytuacja jest trudna, ale trzeba żyć nadzieją, że będzie lepiej. Wszystko jest przed wami – powiedziała Pani Dyrektor. Życzyła młodzieży pięknych, słonecznych dni, zdobywania nowych doświadczeń, satysfakcji z dobrych ocen.

Kluczewskie Gimnazjum w nowym roku szkolnym ma sześć I pierwszych klas. Wychowawcami tych klas są nauczyciele: Mirosława Matyszek, Agata Banach, Aleksandra Witkowska – Osuch, Joanna Bojko, Jolanta Gliwińska, Jacek Nowak.

Narada dyrektorów szkół

Tekst i foto: Halina Ładoń

O przygotowaniach do nowego roku szkolnego 2003/2004 rozmawiali dyrektorzy szkół podstawowych i gimnazjum na naradzie 26 sierpnia br. zorganizowanej przez Gminny Zespół Oświaty. W naradzie uczestniczyli: Wójt Gminy Klucze Pani Małgorzata Węgrzyn, Przewodnicząca Rady Gminy Klucze Pani Barbara Wąs, Dyrektor GZO

Pani Lucyna Latos. Dyskutowano o dowozie uczniów do szkół i zapewnieniu bezpieczeństwa dzieciom. Dyskutowano o zaopatrzeniu dzieci w podręczniki i wyprawki, rozmawiano o inwentaryzacji w szkołach oraz wydatkach w 2003 r. i prognozie wydatków w oświacie w latach 2004-2008.

Spotkanie z sołtysami

Tekst: Stanisław Lachor, Foto: Halina Ładoń

18 sierpnia 2003r. odbyło się kolejne spotkanie z sołtysami wszystkich wsi Gminy Klucze.

Podczas spotkania

Pani Wójt podsumowała dotychczasowe działania i aktywność sołectw w zakresie uczestniczenia w konkursie "Najczystsze sołectwo gminy Klucze". Po ostatniej wizyty w terenie i kilku poprzednich wizytach, komisja konkursowa wyciąga już pewne wnioski. Komisja stwierdziła, że są wsie, które od kilku lat są zadbane i czyste, ale są też takie, w których od lat nic się nie zmienia, a mieszkańcy tych wsi jak gdyby pogodzili się z tym co jest i nie widzą potrzeby zmian. Uaktywnienie tych ludzi to również rola sołtysów i radnych. To oni powinni dać przykład.

Ogłoszenie wyników konkursu odbędzie się już za kilka tygodni.

Podczas spotkania przekazano sołtysom regulamin nagród za upowszechnianie kultury w gminie. Nagrodzone mogą być zarówno osoby fizyczne jak też organizacje np. Koła Gospodyń Wiejskich. Z wnioskami występować mogą stowarzyszenia oraz radni.

Pani Wójt omówiła także podczas spotkania stopień wykonania budżetu za I półrocze 2003r. Omawiane były również sprawy dotyczące poszczególnych sołectw, przedstawione przez sołtysów.

Ekipa telewizyjna na pustyni

Tekst i foto: Halina Ładoń

Wójt Gminy Klucze - Pani Małgorzata Węgrzyn podczas wywiadu na Czubatce

Pod koniec sierpnia br. ekipa telewizyjna z TVP Oddział Kraków przygotowywała program o Pustyni Błędowskiej. Dziennikarka była zainteresowana tym, co robią władze gminy, aby ratować pustynię. No cóż.

Władze szukają pomocy wszędzie gdzie się da. Głównie chodzi o pomoc w oczyszczeniu pustyni z niewybuchów, a następnie z wierzb kaspijskiej, która nieubłagannie pustynię zarasta. Wszelkie inne pomysły wydają

się na ten moment bezsensowne. Bo po cóż robić ekspertyzy, jeśli niewybuchy są w różnych miejscach i na różnej głębokości pod powierzchnią piasku. Strażacy podczas pożaru pustyni, który miał miejsce w sierpniu odnaleźli około 30 niewybuchów, które następnie usunęli saperzy.

Problem niewybuchów trwa od lat. Kto da pieniądze na oczyszczenie pustyni, tego nie wiadomo. Wiadomo natomiast, że Gminy Klucze nie jest w stanie znaleźć w swoim budżecie kwoty ok. 37 milionów. Dlatego też jedyna w Europie Wschodniej pustynia zniknie za kilka lat, bo zaniedbana porośnie wierzbą kompletnie, a poruszenie się po niej będzie możliwe tylko na własne ryzyko. Mamy jednak nadzieję, że zainteresowane tematem pustyni władze wojewódzkie i centralne zrobią coś, aby ją ratować. Nie ma już drugiej tego rodzaju atrakcji w Polsce, z niepowtarzalną fauną i florą. Władze gminy wierzą, że wreszcie ktoś podejmie decyzję o rozminowaniu, a wówczas można będzie zagospodarować pustynię turystycznie.

„Aktywny i twórczy wypoczynek wakacyjny”

Barbara Wojnar, Mariola Binek

Pod takim tytułem realizowano w Szkole Podstawowej w Rodakach projekt grantowy w ramach programu „Janko Muzykant” zlecony przez Centrum Metodyczne Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej w Warszawie. Projekt zakładał zorganizowanie dla dzieci i młodzieży cyklu różnorodnych imprez służących bezpośrednio i pośrednio poznaniu wsi i jej okolic oraz stymulowaniu kreatywności i aktywności twórczej.

W zajęciach prowadzonych w lipcu i sierpniu (prawie codziennie) brało udział ponad 60 uczniów i absolwentów Szkoły oraz ich krewni w wieku szkolnym spędzający wakacje w Rodakach.

Uczestnicy projektu poznawali Rodaki i okolice dzięki wycieczkom pieszym i rowerowym, doskonalili umiejętności pływackie na basenach w Kluczach i Olkusz, redagowali artykuły do „Szkolniaka”, pomagali w

organizacji festynu „Przygoda z Zieloną Gęsią”, przygotowali inscenizację na „Pożegnanie lata w Kobylcy”, rozegrali „Turniej ringo”, rywalizowali w konkursach sportowych, uczestniczyli w kursach haftowania i malowania w plenerze, a nawet przygotowywali przepyszne kanapki i piekły ciasteczkowe rzeźby.

Dziękujemy dzieciom i młodzieży za aktywny i twórczy udział w wakacyjnych zajęciach.

KOMUNIKAT

Ośrodek Pomocy Społecznej w Kluczach informuje, że 10 lipca br. Senat Rzeczypospolitej Polskiej uchwalił Ustawę o rencie socjalnej uchwaloną przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 27 czerwca 2003 r.. Zgodnie z treścią ustawy z dn. 27.06.2003 r. o rencie socjalnej z dniem 1 października 2003 r. świadczenie to będzie przyznawał i wypłacał Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Do dnia 30 września br. Renty socjalne będą wypłacały Ośrodki Pomocy Społecznej według dotychczasowych przepisów.

Żonie i całej Rodzinie zmarłego

ś.p. Andrzeja Kurowskiego

wyrazy serdecznego współczucia

Składają:
Dyrekcja i pracownicy
Gminnego Ośrodka Kultury w Kluczach

Żonie i całej Rodzinie zmarłego

ś.p. Adama Piątka

wyrazy serdecznego współczucia

Składają:
Dyrekcja i pracownicy
Gminnego Ośrodka Kultury w Kluczach

Szachowy MISTRZ

7-letni Kamilek Tomsia z Ryczówka

tekst i foto: Halina Ładoń

To niezwykle uzdolnione dziecko, obecnie uczeń I klasy Szkoły Podstawowej w Kluczach, dał się poznać jako zdobywca złotych medali zarówno w rozgrywkach z kolegami w kategorii do lat 10 jak też w turniejach seniorów.

Kamilek Tomsia

Na Mistrzostwach Małopolski w Szczurowej, w grupie seniorów do lat 20, wygrał z medalistką Europy Jolantą Guzik z Jaworzna. Również w maju br. w turnieju szachowym dla dorosłych w Częstochowie, zajął bardzo dobre miejsce jako najlepszy najmłodszy zawodnik w kategorii do lat 14.

Uczestniczył w Turnieju Szachowym, który odbywał się w Nowym Targu z okazji 90-lecia Klubu sportowego GORCE – jako najmłodszy zawodnik. W Mistrzostwach Polski w szachach szybkich (sierpień br.) zajął I miejsce w kategorii do lat 8 (w mistrzostwach tych udział brało 80 chłopców). Również w sierpniu w Dąbkach nad morzem, wykazał się swoimi umiejętnościami, grał w najstarszej grupie dzieci szkoły podstawowej. Na Mistrzostwach Polski w Wiśle juniorów do lat 10 wygrał z obecnym mistrzem w kategorii do lat 10 – Dariuszem Świerczem z Tarnowskich Gór.

Kamilek w lutym br. za swoje sportowe osiągnięcia otrzymał puchar od Wojewody Małopolskiego - Jerzego Adamika, podczas spotkania w Gabinetie Wojewody.

Kilkuletni chłopczyk zadziwia i fascynuje. Trenuje obecnie w klubie Hetman w Trzebini, zrezygnował niedawno z klubu w Olkuszu. Jego obecnym trenerem jest Jacek Bielczyk z Katowic- międzynarodowy mistrz. Dodatkowo jego konsultantem już wkrótce będzie wielokrotny medalista świata mieszkający w Niepołomicach – Kamil Mitoń. Kamilek ma wielu przyjaciół wśród dorosłych, wszyscy bardzo go szanują za jego nieprzeciętny talent. Zawarł wiele przyjaźni z najlepszymi zawodnikami.

Kamilek jest bardzo sympatycznym, skromnym dzieckiem. Mimo, że mieszka w Ryczówku, wybrał szkołę podstawową w Kluczach, zwałił go basen, chce pływać.

Polanica Zdrój

Nowy Targ

Częstochowa

UWAGA! UWAGA!

Informujemy, że od dnia 1 września 2003 r. Urząd Gminy w Kluczach będzie czynny :

Poniedziałek	7.30 – 17.00
Wtorek – Piątek	7.30 – 15.30

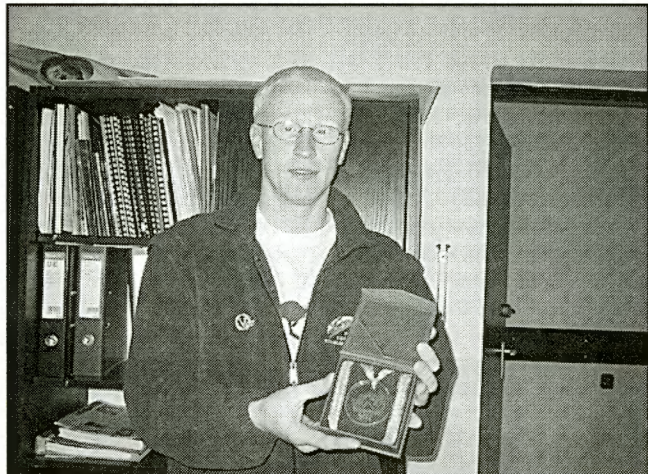
KOMUNIKAT

Ośrodek Pomocy Społecznej otrzymał żywność od organizatorów Międzynarodowego Złotu Skautów EURO-JAM 2003. Przy współpracy z radnymi i sołtysami Gminy Klucze żywność zostanie rozdana rodzinom najbardziej potrzebującym. Rodziny otrzymają podstawowe produkty żywnościowe, które zostaną podzielone z uwzględnieniem sytuacji rodziny oraz jej składu.

Za otrzymaną pomoc OPS w imieniu mieszkańców serdecznie dziękuje organizatorom.

4 złote medale w Brnie

Robert Musiorski — pływak z Klucza

Robert Musiorski

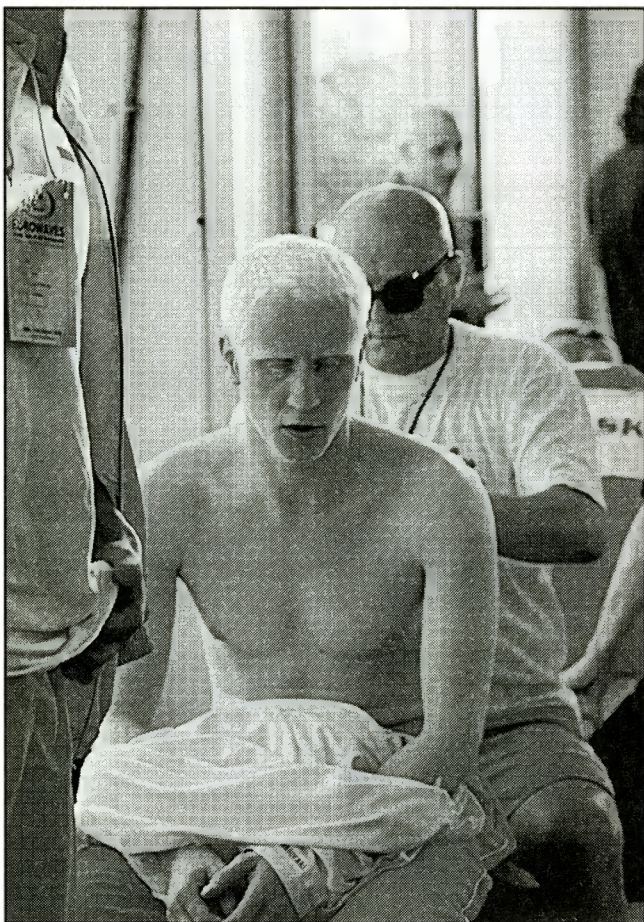
Robert podczas Pucharu Europy w Brnie, które odbywały się w dniach 26-30 sierpnia br. startował 4 razy na swoich dystansach: 50m – stylem dowolnym, 100m – stylem dowolnym, 100m – stylem klasycznym i 200m stylem zmiennym, uzyskując w każdej z tych konkurencji najlepszy czas i **złoty medal**.

Nasz złoty medalista w ostatnim okresie bardzo ciężko pracował, przez kilka tygodni przebywał na zgrupowaniach kadry narodowej między innymi w Oświęcimiu, Dębicy, Gorzowie Wielkopolskim. Tylko dwa tygodnie spędził nad morzem

prywatnie, z przyjaciółmi ze studiów. Musiał odpocząć po ogromnym wysiłku, jakim są treningi i ciągłe zawody.

Oprócz 4 złotych medali, które zdobył w Brnie podczas wakacji, zdobył również 3 złote medale w czerwcu br. na Mistrzostwach Polski w Gorzowie Wielkopolskim i 4 brązowe medale w Berlinie. Tylko rok dzieli naszego mistrza od igrzysk w Atenach, które odbędą się 17 września 2004r. Dlatego przez cały rok będzie intensywnie trenował, aby utrzymać należytą formę i perfekcyjnie przygotować się do paraolimpijskich igrzysk.

Robert! Bardzo serdecznie gratulujemy i trzymamy kciuki!

Robert tuż przed startem w Brnie – ostatni masaż

Spotkanie w sprawie audytu

Patrycja Szakała

5 września odbyło się wcześniej zapowiadane spotkanie dotyczące audytu zrównoważonego rozwoju gminy Klucze, które poprowadzili: koordynator Projektu Umbrella – Kamil Wyszkowski oraz audytorzy – Marek Władysław oraz Lech Marek. Na spotkanie zaproszono radnych i sołtysów z gminy Klucze, kierowników jednostek pomocniczych oraz pracowników urzędu. Przedstawiono i objaśniono prezentację multimedialną dotyczącą Programu

Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju oraz samego Projektu Umbrella, który zakłada realizację audytu dla naszej gminy. Kilku radnych wykazało bardzo żywe zainteresowanie tym strategicznym opracowaniem dla gminy. Pod koniec spotkania odbyły się warsztaty w podgrupach dotyczące wskaźników, które będą brane pod uwagę w opracowaniu. Pod koniec września planowane jest następne spotkanie w tej sprawie.

ŻYJMY BEZ BARIER

Agnieszka Ścigaj

Ministerstwo Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej ogłosiło konkurs „Żyjemy bez barier” na najlepsze programy samorządowe dla poprawy sytuacji osób niepełnosprawnych. W gminie Klucze obecnie został przyjęty trzeci już taki program pt. „Gminny program polityki na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2003-2013” w oparciu o Standardowe ONZ-wskie Zasady Wyrównywania Szans „Agenda 22”.

Urząd gminy właśnie ten program zgłosił do tego konkursu i przeszedł on już do drugiego etapu. Nagrody w tym konkursie są w postaci dużych kwot finansowych, które nagrodzony samorząd może wykorzystać na realizację swojego programu. Gminy Program Polityki na Rzecz Osób Niepełnosprawnych jest próbą udoskonalenia polityki władz gminy na rzecz osób niepełnosprawnych. W jego założeniach przyjęto schemat działań określonych w ONZ-wskich Standardowych Zasadach Wyrównywania Szans „Agenda 22”.

Do konsultacji programu włączono szerokie grono osób niepełnosprawnych i organizacji pozarządowych reprezentujących ich interesy. Poddając ten program pod tak szeroką konsultację władze Gminy wzorowały się na doświadczeniach szwedzkich i opracowanych przez nie 22 zasadach ujętych w dokumencie „Agenda 22”, przyjętego później na forum zgromadzenia ONZ.

Budowę tego programu rozpoczęto od zinventaryzowania dotychczasowych działań władz lokalnych i potrzeb osób niepełnosprawnych współpracując w ramach roboczej grupy, której trzonem byli reprezentanci organizacji pozarządowych.

Plan Polityki Gminy Klucze na Rzecz Osób Niepełnosprawnych obejmuje okres

2003-2013 i jest podzielony na dwie części. Pierwsza z nich określa dalekosiężny cel nadrzędny, inwentaryzację dotychczasowych działań i aktualnych potrzeb oraz długofalowy plan działań. W drugiej części jest zawarty harmonogram określający szczegółowe cele i rozwiązania z podanym czasem realizacji, źródłem finansowania.

Koordynacją tych działań będzie zajmować się powołana przez Wójta Gminy grupa „Agenda 22”, której skład również ujęty jest w programie i stanowi możliwie szeroką reprezentację środowiska ON. Grupa ta będzie również miała

szczególne zadanie ujęte w ostatniej części programu, a mianowicie monitorowanie, ewaluacja i aktualizacja podjętych projektów. Przyjmując poniższy program do realizacji Uchwałą Rady Gminy władze lokalne nadają należytą rangę potrzebom osób niepełnosprawnych w gminie Klucze i nakreślają kierunek spójnej polityki wobec nich na kolejne lata.

Program stanowi spójną całość kompleksowych rozwiązań z zakresu niepełnosprawności. Dotyczy wielu aspektów i problemów, których rozwiązanie przyczyni się do integracji środowiska i będzie przykładem likwidacji barier w różnych dziedzinach życia społecznego.

Program oparty na 22 zasadach przyjętych przez ONZ, jest pierwszym kompleksowo ujmującym kwestie niepełnosprawności nie tylko w środowisku lokalnym ale i na poziomie całego kraju. Zastosowanie tych zasad umożliwi lokalnym władzom prowadzenie polityki wobec osób niepełnosprawnych w sposób spójny i obejmujący wszystkie potrzeby. Często takie plany zawierały tylko wycinki potrzeb ON i nie dawały oczekiwanych efektów. Tak ujęty plan działania długofalowego umożliwi konsekwentne dążenie do nadzrędnego celu jakim jest zasada „wszyscy obywatele są równi pod względem praw i udziału w życiu społecznym”. Program może posłużyć jako matryca dla innych samorządów w kwestii niepełnosprawności”.

XI Światowe Forum Mediów Polonijnych

Tekst i foto: Halina Ładoń

Redakcja ECHA KLUCZ zrzeszona w Polskim Stowarzyszeniu Prasy Lokalnej otrzymała od organizatora Forum – Małopolskiego Forum Współpracy z Polonią - zaproszenie na Światowe Forum Mediów Polonijnych.

gorzata Węgrzyn – Wójt Gminy Klucze. Spotkanie dziennikarzy krajowych i polonijnych uczestniczących w Forum Mediów Polonijnych trwało od 2 do 8 września 2003r. Oficjalnego otwarcia Forum 3 września, dokonał Marszałek Senatu – Longin Pastusiak. Były też wystąpienia przedstawicieli rządu, władz województwa małopolskiego, rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego, Prezesa Polskiej Organizacji Turystycznej i Tomasza Orłowskiego – Sekretarza Generalnego UNESCO w Polsce, który nawiązał do jubileuszu - 25 rocznicy wpisania zabytkowego centrum Krakowa i Kopalni Soli w Wieliczce na Pierwszą Listę Światowego Dziedzictwa Kulturalnego i Naturalnego UNESCO.

Podczas spotkań dziennikarze polonijni rozmawiali o życiu Polaków za granicą i o roli polonijnych mediów.

Po spotkaniu w Wieliczce 150 osobowej grupy dziennikarzy, przewidziano jeszcze wiele konferencji, sesji naukowych i wystaw promocyjnych w kilku miastach: Krakowie, Lublinie, Nałęczowie, Kazimierzu Dolnym, Puławach.

Podczas konferencji w podziemiach kopalni

Niestety inne obowiązki nie pozwoliły na uczestniczenie redakcji EK przez 6 dni w tym niezwykle interesującym przedsięwzięciu, adresowanym do polskich dziennikarzy pracujących poza granicami naszego kraju. Udało się jednak uczestniczyć w jednym dniu 3 września br. w jakże ciekawym spotkaniu, które odbyło się w Kopalni Soli w Wieliczce.

Redakcję samorządowego miesięcznika ECHO KLUCZ reprezentowały: Halina Ładoń – redaktor naczelna EK i Mał-

Zdjęcie poniżej: W kaplicy św. Kingi jedna z grup dziennikarzy (foto: fotograf kopalni)

GRANTY FINANSOWE DLA ORGANIZACJI

Agnieszka Ścigaj

W ramach Programu Aktywizacji Obszarów Wiejskich podkomponentu B-1 w zakresie okresowego zatrudnienia, dwie organizacje pozarządowe z terenu naszej gminy otrzymały granty finansowe na zatrudnienie osób bezrobotnych.

Konkurs był ogłoszony przez Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie dla firm i organizacji z terenu powiatów: Chrzanowskiego, Olkuskiego, Oświęcimskiego. Środki finansowe na zatrudnienie 23 osób otrzymały: Chrześcijańskie Stowarzyszenie Dobroczynne w Kluczach na projekt pt. „Dom Nadziei – terapia przez pracę” oraz Stowarzysze-

nie „Bractwo szkolne” na rzecz Budowy Szkoły Podstawowej w Kwaśniowie na projekt „Budowa małej architektury przy Szkole w Kwaśniowie”. W ramach pierwszego okresowego zatrudnienia otrzyma 13 osób w tym większość mieszkańców Domu Nadziei w Kluczach, a w ramach drugiego 10 osób bezrobotnych z terenu gminy.

Nowy rok szkolny w Zespole Szkół w Kluczach

M. Dziura, Z.Hyla

Dzień 1 września w ZS był jak we wszystkich polskich szkołach dniem powrotu do szkolnej rzeczywistości po słonecznych wakacjach. W murach naszej szkoły powitaliśmy serdecznie uczniów wszystkich klas, w tym trzech klas pierwszych: Liceum Ogólnokształcącego, Liceum Profilowanego i Technikum Elektronicznego.

Cieszy nasz fakt, iż prawie 100 absolwentów gimnazjów wybrało naszą szkołę, jako miejsce dalszej edukacji, w tym blisko 90% to młodzież z terenu Gminy Klucze.

Chcemy podkreślić, że promocja szkoły była priorytetowym zadaniem dyrektora i nauczycieli Zespołu Szkół. Wszyscy bardzo aktywnie włączyliśmy się w działania preorientacyjne.

Mamy nadzieję, że nasze spotkania z młodzieżą gimnazjalną w ich szkołach wzbogaciły o multimedialną prezentację ułatwiły im podjęcie decyzji dotyczącej wyboru przyszłej szkoły.

Jesteśmy wdzięczni dyrektorom i nauczycielom odwie-

dzanych przez nas gimnazjów za serdeczne przyjęcie i życzliwość.

Ogromną dla nas satysfakcją jest utworzenie w naszym Zespole – Liceum Ogólnokształcącego. Zdajemy sobie sprawę, że fakt ten nie miałby miejsca bez poparcia większości radnych powiatowych, w szczególności z terenu naszej gminy oraz dyrektorów gimnazjów w Kluczach i Bylinie. Wielokrotnie w spotkaniach z młodzieżą i rodzicami podkreślali oni zalety wynikające z posiadania „własnego lokalnego Ogólniaka”, za co w tym miejscu dyrektor i grono pedagogiczne Zespołu Szkół składają im serdeczne podziękowania.

Kongres Rodzin Wielodzietnych w Bydlinie

Dominika Dąbrowska

W dniach 8-22 sierpnia odbył się VI Kongres Rodzin Wielodzietnych. Spotkanie to, już po raz piąty miało miejsce w Gimnazjum w Bydlinie. W 2-tygodniowym zjeździe udział wzięły 24 rodziny z rejonu Diecezji Sosnowieckiej.

Rodziny bały udział w codziennych Mszach Świętych, prowadzony przez Ks. Cieślaka bądź przez Proboszcza Bydlina – Ks. Romana Wojtana Popołudniami rodziny wybierały się na spacer po okolicy, podczas którego odmawiano Różaniec. Dla rodzin zorganizowana była również wycieczka do Krakowa – do Sanktuarium Miłosierdzia

Bożego w Łagiewnikach oraz do Opactwa Benedyktynów w Tyńcu. Dzieci jeździły trzy razy w tygodniu na basen do Jarosławca oraz do Klucza. Opiekę nad najmłodszymi sprawowały siostra Alma i siostra Mirella, wraz z grupą animatorów. W tym czasie dla rodziców zorganizowane były spotkania dyskusyjne oraz konferencje.

GMINNE CENTRUM INFORMACJI W KLUCZACH

Iwona Walnik

Gmina Klucze otrzyma grant w wysokości 58 tys. PLN na utworzenie i wyposażenie w sprzęt oraz bieżącą działalność informacyjno – usługową Gminnego Centrum Informacji.

Planowany termin otwarcia tej placówki to 16 grudnia 2003 r.. Otrzymał grant to efekt złożonego projektu na konkurs w ramach Programu Aktywizacji Zawodowej Absolwentów „Pierwsza Praca” Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej. Do Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Krakowie, dysponenta środków MPiPS wpłynęło ok. 40 takich wniosków a dofinansowanie otrzymają 24 zgłoszone projekty (projekt z Klucza znalazł się na 2 miejscu, jeżeli chodzi o poziom merytoryczny i wysokość kwoty grantu).

GCI będzie się mieścić w pomieszczeniach Urzędu Gminy na parterze budynku i zgodnie z wymogami będzie czynne przez siedem dni w tygodniu. Grant przeznaczony będzie na zakup 6 komputerów wraz z oprogramowaniem i podłączenie stałego łącza internetowego, zakup wyposażenia pomieszczenia oraz utworzenie komputerowej bazy informacji o rynku pracy tzw. „kiosku z pracą”. W ramach grantu zakupione zostaną też publikacje i materiały szkoleniowe – informacyjne dla klientów GCI.

Głównym celem, GCI jest aktywizacja społeczności lokalnej, w szczególności młodych osób, do działań związanych z rozwojem i edukacją. GCI ma za zadanie realizować założenia

programu „Pierwsza Praca”, którego podstawowym celem jest niedopuszczenie do tego, aby absolwenci szkół stawali się i pozostawali bezrobotnymi. Niezbędne jest, więc zwiększanie szans absolwentów na uzyskanie pierwszego doświadczenia zawodowego m.in. poprzez pobudzenie aktywności różnych środowisk i uruchomienie mechanizmów rozwoju form pomocy tej grupie bezrobotnych i zagrożonych bezrobociem.

W GCI mieszkańcy będą mogli nabyć umiejętności korzystania z nowoczesnych technologii informatycznych, skorzystać z szerokiej bazy informacyjnej, głównie dotyczącej rynku pracy, zawodach, szkołach i instytucjach szkolących, warunkach i procedurach uruchamiania własnej działalności gospodarczej, a także zapoznać się z podstawowymi informacjami z zakresu prawa pracy.

Zakłada się, że oferowane usługi powinny być łatwo dostępne dla wszystkich mieszkańców i świadczące **nieodpłatnie dla absolwentów i osób bezrobotnych.**

Partnerami w realizacji zadań GCI będą Powiatowy Urząd Pracy w Olkuszu, Wojewódzka Komenda Hufca OHP w Krakowie oddział w Kluczach, OPS w Kluczach, organizacje pozarządowe działające na terenie gminy m.in. Stowarzyszenie „Ziemia Kluczeńska”.

Święto patrona szkoły w Rodakach

Inf. przyg. Leokadia Majewska – nauczycielka SP Rodaki

**Mikołaj Kopernik patron nasz,
Pokazał nam ruch planet i drogę do gwiazd...**

(Patrycja Sierka)

**Wiecie gdzie kiedyś mieszkał Kopernik?
Tam gdzie teraz robi się pierniki...**

(Ania Ziara)

Jak co roku, tak i teraz szkoła w Rodakach obchodziła święto swojego patrona – Mikołaja Kopernika. Ogłoszony został konkurs składający się z trzech etapów: I – wykonanie pracy plastycznej – plakatu pt. „Kopernik” lub „Zabawa planet”. II etap - polegał na ułożeniu wiersza lub rymowanki o Mikołaju Koperniku. W III etapie – dzieci losowały pytania i musiały wykazać się wiedzą o astronomie. Powyższe zadania wykonywały zespoły klasowe pod kierunkiem wychowawców. Dzieci były doskonale przygotowane, do konkursu podeszły z bardzo dużym zapalem, wiado-

mości czerpały z różnych źródeł. Prace plastyczne dzieci, były na bardzo wysokim poziomie. I miejsce otrzymał zespół klasy drugiej – opiekunka Leokadia Majewska, II – klasa pierwsza – opiekunka Renata Niepsuj, III – klasa czwarta – opiekunka Mariola Binek. W drugim etapie konkursu wyłoniono „małych poetów”. Najpiękniejsze wiersze ułożyli: – I miejsce Paulina Leśniak (klasa IV), II miejsce – Patrycja Sierka (kl.II) i Dominik Pacia (kl.III), III miejsce – wspólnie ułożony wiersz przez klasę 0-1 i uczniów klasy V. Wszyscy uczniowie za swoje prace zostali nagrodzeni.

URZĄD MARSZAŁKOWSKI WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO

Ogłasza nabór na szkolenia dla przedstawicieli organizacji pozarządowych

Szkolenia realizowane w ramach zadania Kontraktu Wojewódzkiego na lata 2001-2003 pn. Małopolskie Forum Organizacji Pozarządowych

Temat szkolenia” Fundusze zewnętrzne na realizację projektów dla organizacji pozarządowych.

- I. Źródła zewnętrzne finansowania projektów: międzynarodowe fundusze, programy polskich fundacji, programy amerykańskie
- II. Od projektu do wniosku: zajęcia warsztatowe
- III. Sponsoring

Termin szkoleń:

Klucze 19-20.09, Kraków, 19-20.09, Nowy Sącz 19-20.09, Nowy Targ 26-27.09, Tarnów 26-27.09

Warunki uczestnictwa:

- W szkoleniach mogą uczestniczyć przedstawiciele (członkowie lub współpracownicy) organizacji pozarządowych zarejestrowanych i działających w Małopolsce.
- W szkoleniu nie może uczestniczyć więcej niż 2 przedstawicieli danej organizacji pozarządowej.
- Uczestnikami szkoleń mogą być przedstawiciele organizacji o stażu dłuższym niż 1 rok.
- Organizacje pozarządowe zgłaszające swoich członków lub przedstawicieli na szkolenia zobowiązane są do przedstawienia rekomendacji wybranej jednostki samorządu terytorialnego.
- Ostateczna lista uczestników szkoleń ustalana jest przez realizatora szkolenia Małopolskie Forum Edukacji Europejskiej na podstawie kolejności zgłoszeń organizacji spełniających ww. kryteria.

**Realizatorem szkolenia jest Małopolskie Forum Edukacji Europejskiej,
Uczestników szkolenia należy zgłaszać do: Beata Ciepla, MFEE ul. Św. Anny 9, Kraków,**

FORMULARZ ZGŁOSZENIOWY

„Fundusze zewnętrzne na realizację projektów dla organizacji pozarządowych”

Data i miejsce szkolenia:.....

Dane uczestnika

Imię i nazwisko:.....
Adres:
Telefon:
e-mail:
Funkcja w organizacji:

Dane organizacji

Nazwa:
Adres:
Telefon:
Obszar działania:
Data rejestracji:

Rekomendacje wybranej jednostki samorządu terytorialnego:

Pieczętka i podpis osoby upoważnionej do udzielenia rekomendacji

**Zgłoszenia do: Małopolskie Forum Edukacji Europejskiej,
ul. Św. Anny 9, Kraków, tel/fax (12) 423 09 65
Beata Ciepla: tel 0600 432 329, beataciepla@poczta.fm**

Fundacja Wspomaganie Wsi
ul. Bellottiego 1, 01-022 Warszawa
tel. (22) 636 25 70-75, fax. (22) 636 62 70
www.fww.org.pl

Fundacja im. Stefana Batorego
ul. Sapieżyńska 10 A, 00-215 Warszawa
tel. (22) 536 02 00, fax (22) 536 02 20
www.batory.org.pl

Ogłaszają konkurs na projekt realizowany w miejscowościach do 6 000 mieszkańców

„Kultura Bliska”

Chrońmy nasze dziedzictwo kulturowe

Dlaczego warto chronić dziedzictwo kulturowe?

Dziedzictwo kulturowe stanowi dorobek materialny i duchowy poprzednich pokoleń, jak również dorobek naszych czasów. Najczęściej utożsamiamy dziedzictwo kulturowe z architekturą i sztuką. Jednak formy gospodarowania (np. sposoby uprawy roli) i wiele innych przejawów życia i rozwoju społeczności stanowią też elementy kultury. Mieszkańcy każdej polskiej wsi, gminy czy miasteczka są spadkobiercami dorobku kulturowego poprzednich pokoleń. Bogactwo to, szczególnie w wymiarze materialnym, było niszczone w trakcie licznych wojen, z powodu zaniedbań mieszkańców czy też braku działań konserwatorskich. Wszystko to spowodowało, że niewiele przejawów kultury naszych przodków dotarło do współczesności. Kultura ta jest częścią polskiego, europejskiego i światowego dziedzictwa. Stanowi nasze korzenie. Warto ją chronić. Kultura stanowi też „kapitał”, który można wykorzystać do rozwoju gospodarczego wsi lub gminy. W Polsce „kapitał” ten jest często nadal niezauważany lub niszczone. Spójrzmy, więc wokół siebie oczami dobrego gospodarza i spróbujmy dostrzec to, co możemy jeszcze ocalić i co może stanowić atrakcję naszej wsi czy gminy.

Na czym polega udział w konkursie i kto może wziąć w nim udział

- Udział w konkursie polega na zgłoszeniu projektu, którego istotą będzie troska o zasoby kultury lokalnej - chęć jej pielęgnowania, ocalenia lub odtworzenia, uczenie dbania o nią, a jednocześnie wykorzystywania jej w rozwoju gospodarczym gminy czy wsi. Za szczególnie wartościowe uznawane będą projekty integrujące społeczność danej miejscowości i angażujące różne pokolenia.
- Projekt musi być realizowany w miejscowościach do 6 000 mieszkańców. Organizacje-wnioskodawcy muszą mieć swoją siedzibę na terenie gminy, w której projekt będzie realizowany.
- W konkursie mogą wziąć udział organizacje pozarządowe: stowarzyszenia, towarzystwa, fundacje, organizacje religijne, niepubliczne instytucje opiekuńczo-wychowawcze, komitety społeczne, organizacje młodzieżowe, świetlice wiejskie, organizacje kobiece, grupy odnowy wsi, a także rady sołeckie, gminne ośrodki kultury, biblioteki, szkoły i inne instytucje edukacyjne, parafie, uniwersytety ludowe, niepubliczne placówki muzealne, ochotnicza straż pożarna, koła gospodyń wiejskich, amatorskie zespoły artystyczne, i inne. Jedna organizacja może złożyć tylko jeden projekt.
- Realizacja projektu powinna się rozpocząć po 1 lutego 2004 i nie trwać dłużej niż 18 miesięcy. Maksymalna kwota dotacji, o którą można się ubiegać wynosi 10.000 złotych.

Wniosek musi zawierać:

1. Tytuł projektu
2. Nazwę organizacji przystępującej do konkursu
3. Rok założenia, formę prawną
4. Nazwę banku, numer konta bankowego, imiona i nazwiska 2 osób upoważnionych do podpisywania umów
5. Dokładny adres z kodem pocztowym, gminą, powiatem i województwem; telefon (wraz z numerem kierunkowym), fax, e-mail (jeśli istnieje)
6. Imię i nazwisko osoby odpowiedzialnej za projekt
7. Krótki opis efektów dotychczasowej działalności (max. 1 strona)
8. Streszczenie projektu (max. 3 zdania): co zostanie zrobione, dlaczego, kiedy, przez kogo i w jaki sposób
9. Pełny opis projektu (max. 2 strony): rodzaj podjętego działania, część dziedzictwa lokalnego objęta projektem, cel projektu, przez kogo i w jaki sposób projekt będzie realizowany; spodziewane efekty (podać głównie efekty wymierne); sposób promocji projektu, sposób oceny skuteczności działań
10. Plan działań (z wyraźnym zaznaczeniem terminu rozpoczęcia i zakończenia projektu oraz opisem poszczególnych czynności, czasem wykonania i wykonawcami)
11. Szczegółowy budżet projektu (ze wskazaniem źródeł finansowania poszczególnych pozycji budżetowych i sposobem kalkulacji kosztów)
12. Ewentualne plany dalszych działań zmierzających do ochrony lokalnych zasobów kultury po zakończeniu finansowania z dotacji

Uwaga: Wnioski nie zawierające wszystkich wymaganych informacji nie będą rozpatrywane. Fundacja nie zwraca nadesłanych materiałów

Kryteria stosowane przy ocenie projektu

- zgodność projektu z celami konkursu
- efektywność projektu (duży skutek, małe koszty)
- wykonalność projektu (możliwość realizacji planowanych działań w przewidywanym czasie i przy posiadanych środkach)
- jakość przygotowania projektu: zrozumiały, przejrzysty i kompletny opis działań, dokładny budżet, dobrze przemyślany i przekonujący plan działania
- liczba osób zaangażowanych w realizację i korzystających z efektów projektu (walor integrujący)
- efekt edukacyjny projektu
- pozyskanie dodatkowych funduszy i ilość pracy własnej włożonej w realizację projektu, współpraca z innymi organizacjami i wolontariuszami
- oryginalność
- potencjalny wpływ projektu na podniesienie atrakcyjności turystycznej miejscowości lub okolicy
- sposób promocji projektu

Wskazówki dodatkowe - prosimy uważnie przeczytać

- Na konkurs należy zgłaszać konkretne projekty a nie opis działalności statutowej danej organizacji;
- Nie należy zgłaszać projektów zgłoszonych przez tę samą organizację w poprzednich edycjach konkursu;
- Zgłaszane projekty powinny mieć walor trwałości. Nie będą nagradzane projekty przynoszące krótkotrwały efekt;
- Konkurs nie jest przeznaczony dla dużych, funkcjonujących od wielu lat organizacji; nie finansujemy również imprez jednorazowych ani cyklicznych (festiwali, przeglądów, itp.);
- Należy wyraźnie zaznaczyć, na co zostanie wydana nagroda. W przypadku, gdy całkowity budżet projektu przekracza 10 000 zł, należy wskazać źródła finansowania pozostałych wydatków;
- W ramach konkursu nie będą przyznawane dotacje dla szkół na podstawową działalność dydaktyczną. Wspomagamy tylko inicjatywy wykraczające poza obowiązkowy program nauczania i realizowane w ramach zajęć pozalekcyjnych;
- W przypadku projektów wieloletowych należy zgłosić konkretny etap;
- Opisy projektów nagrodzonych w poprzedniej edycji konkursu znajdują się na stronach internetowych: www.fww.org.pl;

Wniosek z dopiskiem „Kultura Bliska” należy przesyłać pocztą (decyduje data stempla pocztowego) do 3 października 2003 roku na adres:

Fundacja Wspomaganie Wsi
ul. Bellottiego 1, 01-022 Warszawa

Konkurs zostanie rozstrzygnięty do połowy grudnia 2003, wyniki zostaną ogłoszone na stronach www.fww.org.pl

Dodatkowych informacji udziela Justyna Duriasz-Bulhak pod numerem:

(22) 636 25 70 – 75 w.35

lub adresem e-mail:

jduriaszbulhak@fww.org.pl

Organizatorzy konkursu proszą o przekazanie tego ogłoszenia wszystkim organizacjom wymienionym w punkcie „kto może wziąć udział w konkursie” oraz innym zainteresowanym.

Nadesłanie wniosku oznacza zgodę na upowszechnienie opisu projektu przez organizatorów konkursu i przetwarzanie danych do celów statutowych Fundacji Wspomaganie Wsi

KRONIKA POLICYJNA

- W nocy z 31.07 na 01.08 r. w Kolbarku n/n sprawca dokonał włamania do samochodu m-ki Renault Clio skąd skradł radioodtwarzacz m-ki Sony wartości 1000 zł na szkodę mieszkańca Jaworza Dolnego.
- W nocy z 31.07 na 01.08 w Kolbarku n/n sprawca dokonał kradzieży samochodu m-ki Fiat 126p wartości około 1000 zł na szkodę mieszkańca Babic. W dniu 02.08 wymieniony pojazd został odnaleziony na parkingu przy cmentarzu w Bydlinie.
- W dniu 05.08 w Jaroszewcu jeden z mieszkańców Jaroszewca dokonał kradzieży piły spalinowej z niezamkniętej komórki na szkodę innego mieszkańca Jaroszewca. Straty około 1600 zł.
- W dniu 08.08 w Jaroszewcu w godzinach rannych n/n sprawca dokonał włamania poprzez wyrwanie kraty i wybiecie szyby w oknie do kiosku skąd skradł papierosy różnych marek wartości około 2000 zł na szkodę mieszkanki Jaroszewca.
- W okresie od 15.07 do 09.08 w Kluczach n/n sprawca dokonał włamania do magazynu urządzeń elektrycznych w „Kimberly Clark” skąd skradł korpus pompy mieszalnika wykonany ze stali nierdzewnej wartości około 14000 zł. Sprawca dostał się do wnętrza magazynu poprzez przecięcie krat zabezpieczających okno.
- W nocy z 16/17.08 w Kluczach na os. XXX-lecia n/n sprawca dokonał włamania do samochodu m-ki Cinquecento skąd skradł radioodtwarzacz m-ki Kenwood oraz głośniki m-ki Tonsil wartości około 1000 zł. Na szkodę mieszkańca Klucza.
- W dniu 21.08 w Zalesiu Golczowskim n/n sprawcy dokonali rozboju na mieszkańcu tej miejscowości bijąc go i ukradli mu telefon komórkowy m-ki Nokia 5510, wartości 300 zł.
- W nocy z 20/21.08 w Kluczach z niezamkniętego garażu n/n sprawca dokonał kradzieży roweru górskiego m-ki Giant wartości 990 zł na szkodę mieszkanki Klucza.
- W nocy z 25/26.08. w Kwaśniowie Górnym n/n sprawca włamał się do zaparkowanego na jednej z posesji samochodu m-ki Peugeot partner i ukradł z niego radioodtwarzacz m-ki JVC wartości około 1500 zł na szkodę mieszkanki tej miejscowości.
- W okresie od 10.08 do 27.08 w Kluczach n/n sprawca z garażu znajdującego się na jednej z posesji w centrum Klucza skradł torbę wędkarską z wyposażeniem, kurtkę przeciwdeszczową oraz szlifierkę kątową. ogólna wartość strat około 500 zł na szkodę mieszkańca Klucza.

Konkurs na

„Turystyczną Pamiątkę z Regionu”

Departament Edukacji i Kultury Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego uprzejmie informuje o nowej, cennej inicjatywie Polskiej Organizacji Turystycznej, polegającej na zorganizowaniu konkursu na „Turystyczną Pamiątkę z Regionu”. Konkurs jest organizowany przy współpracy z prasą branżową (Aktualności Turystyczne) oraz Małopolską Organizacją Turystyczną.

Konkurs skierowany jest do samorządów terytorialnych i gospodarczych, instytucji i organizatorów przedsięwzięć, stowarzyszeń i fundacji, lokalnych artystów i projektantów, animatorów kultury i ich wychowanków.

Zgodnie z regulaminem konkursu może to być: tradycyjna pamiątka oferowana turystom lub projekt (rysunek, opis, model) do realizacji u lokalnych wytwórców. Pamiątki turystyczne obejmują następujące kategorie:

- wyroby symbolizujące region, miejscowość lub lokalną tradycję
- artystyczne dzieła z lokalnym motywem
- wytwory sztuki kulinarnej i regionalne przysmaki o unikalnej recepturze

Termin zgłoszenia udziału w konkursie na „Turystyczną Pamiątkę z Regionu” upływa z dniem 30 listopada br.

Spośród nadesłanych propozycji wybrane Jury wybierze trzy zwycięskie prace, których autorzy zostaną nagrodzeni.

Zachęcamy do wzięcia udziału w konkursie wspierającym lokalne inicjatywy i odrębności a równocześnie identyfikującym region Małopolski jako region o unikalnych wartościach kulturowo-turystycznych.

Szczegółowe informacje na temat konkursu „Turystyczna Pamiątka z Regionu” oraz szczegółowego regulaminu wraz z kartą zgłoszeniową można szukać na stronie internetowej Polskiej Organizacji Turystycznej - www.pot.gov.pl

DEPARTAMENT EDUKACJI I KULTURY
URZĘD MARSZAŁKOWSKIEGO WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO
30-017 Kraków ul. Racławicka 56 tel. (012) 63-03-124, 63-03-138

Warto przytoczyć kilka fragmentów książki pt. "Program aktywizacji przedsiębiorczości na terenach wiejskich poprzez wytwarzanie i promowanie markowych produktów lokalnych" wydanej przez Federację Zielonych. Zachęcam wszystkich mieszkańców Gminy Klucze, aby zastanowili się nad tym niezwykle ciekawym tematem. Może ktoś wymyśli ciekawy produkt regionalny, aby pomóc sobie i innym. Może to być przecież interesująca pamiątka z naszego regionu lub ciekawa niepowtarzalna w innych regionach kraju – potrawa. Czekamy na pomysły i zachęcamy do udziału w konkursie organizowanym przez Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego.

(HE)

Produkt lokalny w Polsce i w Unii Europejskiej

Izabela Byszewska

Produkty lokalne (lub regionalne) to tradycyjne produkty żywnościowe oraz wyroby lokalnego rzemiosła, ściśle związane z danym terenem. Przez wieki upiekane przez miejscowych artystów, zaczęły różnić się od siebie i z biegiem czasu stawały się wyznacznikiem regionu, w którym powstały. Rzemiosło lokalne jest rozpoznawalne - nawet oko laika potrafi odróżnić ceramikę czy hafty z najbardziej znanych regionów Polski.

Produkty lokalne są nie tylko istotnym elementem dziedzictwa kulturowego narodu, lecz także mogą stać się dla ich wytwórców dobrym źródłem zarobku. Im bardziej niepowtarzalny i oryginalny jest produkt, tym wyższą ma wartość i - co się z tym wiąże - wyższą rynkową cenę.

Produkt lokalny podnosi atrakcyjność regionu, w którym jest wytwarzany, stanowi o jego oryginalności i niepowtarzalności, przyciąga turystów i inwestorów. Większość regionów jest rozpoznawalna i odróżniana właśnie dzięki swoim oryginalnym produktom. W Polsce mamy wiele produktów lokalnych, nierozwalnie związanych z regionem ich wytwarzania: oscypek nie może istnieć bez Podhala, "sięgające nieba" Palmy Wielkanocne są jednoznacznie kojarzone z Kurpiami, a słynna wódka śliwowa - z małopolskim Łąkiem. Podobnie - wiele innych wyrobów, jak hafty, ceramika, produkty żywnościowe. Społeczności lokalne z tych terenów od wieków potrafiły dobrze wykorzystać walory regionalnych produktów, a ich sprzedaż stanowiła dla nich bardzo cenne źródło dochodów.

Jak to się robi w Unii?

Polska, w której przez wiele wieków żyły obok siebie rozmaite narody, otrzymała w spadku po nich niezwykle bogatą tradycję i ogromną ilość rozmaitych lokalnych produktów. Mimo to, jeszcze kilka lat temu nie przywiązywaliśmy do tej spuścizny zbyt wiele uwagi.

Po 1989 roku, witając z radością obecność na naszym rynku towarów z różnych stron świata, siłą rzeczy zapomnieliśmy o produktach rodzimych, a zwłaszcza tych lokalnych. Być może dlatego, że utożsa-

chronionych jest kilkaset produktów: sery, owoce, warzywa, mięso, chleby, makarony, ciasta, piwo, ryby i wiele innych. Najwięcej *znaków geograficznych i nazwy pochodzenia* mają produkty z Francji i Włoch (ponad 100), dalej - z Portugalii, Grecji i Niemiec (po kilkadziesiąt produktów). Natomiast najmniej - Finlandia (1 produkt), Szwecja (2) oraz Belgia i Dania (po 3 produkty).

Ponadto, w każdym kraju członkowskim istnieją także indywidualne rozwiązania. Dobrym przykładem prowadzonej już od ponad 70 lat ochrony własnych produktów lokalnych jest Francja. Przyznawane są tu trzy prestiżowe znaki: "czerwony znak" (*label rouge*) dla wyrobów mięsnych nie pochodzących z przemysłowej produkcji, znak "AB" (*agriculture biologique*) - dla wyrobów ekologicznych oraz znak "AOC" (*Appellation d'Origine Controlée*) - określający pochodzenie geograficzne produktu. Znak ten posiada m.in. szampan (jako produkowany w Szampanii, żadne inne wino musujące na świecie nie może nosić tej nazwy) oraz wiele gatunków sera.

Nasze kulinarne dziedzictwo

W Polsce, jak dotychczas, brak jest spójnej polityki ochrony oryginalnych produktów lokalnych, wyróżniających się miejscem pochodzenia oraz tradycyjnymi metodami wytwarzania. Częściowo lukę tę wypełnia ustawa Prawo Własności Przemysłowej z 2001 roku, która wprowadza ochronę "oznaczenia geograficznego", polegającą na możliwości umieszczenia na produkcie informacji o miejscowości lub regionie, w którym jest on wytwarzany, jeśli taka informacja jest kojarzona z jakością produktu (np. *kielbasa glogowska* - produkowana przez słynnych masarzy z Głogowa Małopolskiego, albo *powidła świeckie i strzeleckie* - wytwarzane według starej receptury w Dolinie Dolnej Wisły, w okolicach Świecia i Strzelca).

Również obowiązująca od stycznia 2003 roku ustawa o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych pozwala na specjalne oznaczenie takich polskich produktów żywnościowych, których wysoka jakość związana jest ze specyficznymi metodami wytwarzania i specyficznym składem. Jest to jednak zaledwie mały krok, zbliżający nasze regulacje prawne do powszechnie stosowanego w krajach Unii znaku *specyficznego charakteru*.

Tymczasem, podobnie jak w krajach Unii, także w Polsce mamy

ogromne bogactwo produktów lokalnych, które należy pieczołowicie chronić i które mogą stać się naszym atutem po wstąpieniu do Unii Europejskiej. Redakcja "Gospodyni", wspólnie z redakcją Rolną Polskiego Radia realizuje od trzech lat projekt pt. "Nasze kulinarne dziedzictwo", którego celem jest z jednej strony - dokumentacja polskich regionalnych produktów żywnościowych, osadzonych głęboko w naszej tradycji, wytwarzanych od lat tymi samymi metodami, a z drugiej - wsparcie działań w kierunku tworzenia dodatkowego dochodu w gospodarstwach rolnych, poprzez przetwarzanie własnych surowców i ich bezpośrednią sprzedaż, m.in. w ramach turystyki wiejskiej. Liczyliśmy na to, że w efekcie - udokumentowana wiedza o polskich regionalnych produktach przyczyni się do podniesienia atrakcyjności oferty turystycznej polskiej wsi oraz wzmocni poczucie tożsamości jej mieszkańców.

Regionalne produkty, zgłaszane do konkursu, musiały być związane z określonym obszarem geograficznym i charakteryzowały się szczególnymi cechami, często wynikającymi ze specyficznych warunków klimatycznych i glebowych danego regionu. Wymogiem było także, by wytwarzano je w małej skali, tradycyjnymi metodami i żeby wywodziły się z tradycji i kultywowanych w regionie zwyczajów.

To "tropienie" narodowych specjalności zaowocowało zgromadzeniem kilkuset lokalnych produktów, wytwarzanych przez osoby prywatne, gospodarstwa agroturystyczne, koła gospodyń wiejskich, pensjonaty, gospody i małe zakłady rzemieślnicze. W bardzo wielu przypadkach sprzedaż ich stanowi liczącą się pozycję w budżecie, zarówno dla rolników, jak i dla lokalnych przedsiębiorców.

Do najciekawszych lokalnych produktów, zidentyfikowanych w czasie projektu "Nasze kulinarne dziedzictwo" należy kaszubska gęsińska, z mięsa rodzimej rasy gęsi pomorskiej, wypasanej w specyficznych warunkach, rozmaite produkty z ryb morskich i słodkowodnych, m.in. śledź na węglaskach czy pasztet z wątrobek dorsza, kindziuk litewski - tradycyjna wędlina z Suwałszczyzny, podlaska "kielbasa palcem napychaną", ukraińska "pałanycja" - ciasto wigilijne, ślaski preswurst i lejberwurst. Także cała gama serów: góralskie, z Wielkopolski, z Kurpi (bryndza, oscypek, ser "kługany", gzik) o rozmaitych smakach). Były ciasta obrobione: kurpiowskie fafermuchy, ślaski kołacz, podkarpackie "szyszk"i, wesołki. I wreszcie cała gama miodów: spadziowy, lipowy, z facelii, wrzosowy...

Nie sposób wymienić całego bogactwa produktów lokalnych, jakie wciąż jeszcze wytwarzane są na polskiej wsi. Wiele z nich zdobywa coraz większą renomę u konsumentów - są poszukiwane i chętnie kupowane, nie tylko na okazjonalnych imprezach i kiermaszach, ale coraz częściej także w specjalistycznych sklepach. W bardzo wielu przypadkach są też znaczącym elementem oferty agroturystycznej. W krajach Unii tego typu działalność jest czymś powszechnym. Sprzedaż przez rolników własnych serów, wędlin, przetworów, a nawet specyficznych alkoholi jest od wielu lat praktykowana, za przyzwoleniem tzw. derogatywny czyli przepisów dotyczących wyłącznie produktów przeznaczonych na rynek lokalny. Różnią się one od wymagań stawianych wyrobom dopuszczonym do sprzedaży we wszystkich państwach Wspólnoty i sprawiają, że lokalne wyroby są atrakcją i wyróżnikiem regionów, odwiedzanych tłumnie przez turystów.

Umiejętnie wykorzystana szansa

Dobra promocja, wyciszczenie rynku i coraz większe zapotrzebowanie na tego typu wyroby wśród klientów z miast (a także gości z zagranicy) pozwoliła wielu wytwórcom lokalnych produktów żywnościowych pozyskać stałe źródło dochodu. Produkty te bowiem są szansą rozwoju wielu regionów, także tych najuboższych ale mających atuty w postaci czystego środowiska, tradycji i więzi kulturowych, atrakcyjnego turystycznie krajobrazu.

Coraz więcej społeczności lokalnych, zwłaszcza z rejonów dotkniętych bezrobociem, szczególnie wysokim na terenach wiejskich, widzi swoją szansę w wykreowaniu i sprzedaży produktu lokalnego. Produkt ten przybiera rozmaite postaci: mogą to być wyroby tradycyjnego rzemiosła, żywnościowe specjalności, dziedzictwo kulturowe, szczególne walory krajobrazu, albo złoza wody mineralnej.

W Strzelcach Dolnych (woj. kujawsko - pomorskie) grupa pań z koła gospodyń wiejskich smaży "powidła strzeleckie", według starej, XIX wiecznej receptury i promuje je jako produkt lokalny na rozmaitych kiermaszach i festynach. Powidła ze Strzelca są chętnie kupowane przez mieszkańców okolicznych miast - klienci przyjeżdżają po nie nawet z odległej Bydgoszczy i Torunia. Koło Gospodyń ze Strzelca zarejestrowało swój wyrób jako produkt lokalny. Słoiiki z powidłami mają jednakowe etykiety, na domach ich wytwórczyń wiszą szyldy, informujące o sprzedaży bezpośredniej. Jest to przykład wykorzystania

lokalnej tradycji do promocji własnej miejscowości i przeciwności odbiorców lokalnego produktu. Powidła z tego regionu, w Dolinie Dolnej Wisły mają bogatą historię - od XVII wieku rosły tu owocowe sady, z których miejscowi mieszkańcy wyrabiali słynne przetwory, które następnie spławiano Wisłą do Gdańska. Stare sady, często liczące sobie po kilkadziesiąt lat, zachowały się w wielu miejscowościach. Rosną w nich dawne odmiany jabłek i śliwek i z nich właśnie smażone są strzeleckie i świeckie powidła. KGW ze Strzelca organizuje także Święto Śliwki, na którym sprzedaje swoje wyroby.

W północno - wschodniej Polsce realizowany był polsko - francuski projekt "Tereny, ludzie produkty", zainicjowany przez Biuro Porozumienia Zielone Płuc Polski. Brało w nim udział kilka gmin z województwa mazowieckiego (Związek Gmin Kurpiowskich), warmińsko - mazurskiego (gmina Miłki) i podlaskiego (gm. Gródek i Michałowo oraz Związek Gmin Dorzecza Górnej Narwi). W trakcie realizacji projektu wytypowano produkty i usługi, jakie mogły stać się produktami markowymi tych terenów. Produkty te były ściśle związane z tożsamością kulturową gmin biorących udział w projekcie i ich walorami przyrodniczymi. "Markowe" produkty wyłonione przez lokalnych liderów, to m.in. kiszone specyficzną metodą ogórki i przechowywane zgodnie z tradycją w wodach rzeki Narwi, piwo "koziowe" i miod z Kurpiowszczyzny, szeroka oferta agroturystyczna mazurskiej wsi Miłki, z regionalną kuchnią opartą o dania z ryb słodkowodnych, mleko produkowane przez rolników zrzeszonych w Spółdzielni "Supraśl Górna", drewniane meble z gminy Gródek.

Doskonale sprzedają swój regionalny produkt gminy realizujące projekt p.n. "Dolina Strugu - Sami Sobie" (woj. podkarpackie). Jest to wręcz modelowy program wdrażania w praktyce zasady zrównoważonego rozwoju na terenach wiejskich. Cztery gminy z Doliny Strugu: Chmielnik, Tycyn, Błażowa i Hyżne rozpoczęły od wspólnego uruchomienia wytwórni wody mineralnej "Alfred" (z miejscowego złoza). Potem był pomysł, by wodę dostarczać "pod drzwiami" mieszkańcom Rzeszowa. Wkrótce gama produktów oferowanych przez Dolinę Strugu rozszerzyła się - mąka, miody, produkty mleczarskie trafiają do około 70 tysięcy okolicznych odbiorców. Wielkość produkcji regulowana jest zamówieniami i rozprowadzana na lokalnym rynku. Wspólne przedsięwzięcia gospodarcze na obszarze 300 km², zamieszkałym przez 40 tysięcy mieszkańców dają szansę utrzymania 8 tysięcy małych gospodarstw rodzinnych (o średniej powierzchni 3,5 ha), produkujących

żywność bez chemii. Dolina Strugu jest dzięki temu obszarem czystym ekologicznie i atrakcyjnym turystycznie.

"Samy sobie" to dobry przykład zaangażowania całej społeczności lokalnej w rozwój gospodarczy regionu. Podobne inicjatywy podejmują i inne gminy, na przykład grupa gmin tworzących Małopolski Owocowy Szlak. Jego idea również oparta jest na promocji i sprzedaży lokalnego produktu - w tym przypadku sprzedaż owoców i przetworów owocowych ze słynnych sadów Sądeckich i także innych produktów, wytwarzanych w tutejszych gospodarstwach. Działalność "owocowego szlaku" otworzył festyn owocobrania w Łącku - imprezy także promujące produkt lokalny.

"Kraina mlekiem i miodem słynąca" - tak chwali swe walory gmina Pakosław w Wielkopolsce. Oferuje produkt lokalny w postaci kompleksowych usług agroturystycznych, szlaków rowerowych po okolicy, atrakcji turystycznych takich jak miejscowe zabytki, parki, rezerwat przyrody. Za tę profesjonalną ofertę gmina otrzymała nagrodę w konkursie na kreowanie lokalnego produktu markowego.

Dosć powszechnym sposobem promocji lokalnego produktu są rozmaite festyny i święta: ziemniaki w Monikach i truskawki w Korycinie (woj. podlaskie), cebuli w Grabowie (łódzkie), miodobranie w Myszyńcu (mazowieckie), "chmielaki" w Kraśniku (lubelskie) i wiele innych. Na ogół angażują one całe miejscowe społeczności, które doceniają znaczenie tego rodzaju promocji dla swego regionu.

Tradycyjnie już, lokalny produkt w agroturystyce i turystyce najlepiej wykorzystują społeczności o silnej tożsamości kulturowej i etnicznej, np. Górale, Kurpie, Kaszubi, Ślązacy. W Niedziele Palmową w Łysym na Kurpiach co roku odbywa się pokaz olbrzymich Palm Wielkanocnych, dzięki czemu są one jednym z najlepiej znanych i sprzedawanych produktów lokalnych w Polsce. Z kolei, by wypromować kowalskie wyroby artystyczne, będące specjalnością mieszkańców Wojciechowa (woj. lubelskie), organizowane są tu zawody kowali. Dzięki temu wieś stała się sławna i właściciele tutejszych gospodarstw agroturystycznych nie narzekają na brak gości. Podobną konsekwencję w promowaniu swych wyrobów wykazują koronczarki z Koniakowa i Istebnej, a mieszkanki Zalpia od lat odzublają przepięknie malowidłami swoje domy, budynki gospodarcze, ploty, studnie a nawet psie budy, wykreowały własny produkt lokalny: sztukę, którą przyjeżdżają

podziwiać rzesze turystów.

Przykłady te świadczą, że pomysłów na lokalny produkt jest mnóstwo. Z powodzeniem można uruchomić lokalne rzemiosło - źródłem dochodu może być tkactwo, hafty, koronkarstwo, metaloplastyka, garbarstwo, oryginalne wyroby stolarskie, plecionki ze słomy, wikliny, wyroby ze skóry czy artystyczne wycinanki z kolorowego papieru. Niezawodnym produktem lokalnym jest tradycyjna żywność, na którą coraz bardziej wzrasta popyt, bo konsumenci oryginalnych, tradycyjnych smaków i tradycyjnej dobrej jakości, a taką może gwarantować żywność wytwarzana "domowym" sposobem, z najlepszych naturalnych surowców, według sprawdzonych receptur.

W naszym interesie jest, by w chwili wejścia do Unii był już wdrożony krajowy system ochrony nazw i znaków, co pozwoli nam starać się o ochronę najlepszych polskich produktów lokalnych na terenie Wspólnoty. Poza tym, po wstąpieniu Polski do Unii Europejskiej, zasady Rozporządzeń z 1992 roku Rady Wspólnoty będą dotyczyły również polskich produktów i ich producentów.

Ponadto, w europejskich programach rolno-środowiskowych, wspierających rozwój wsi, dużo miejsca zajmują programy zorientowane na pomoc w zachowaniu i odtwarzaniu elementów krajobrazu rolniczego o znaczeniu kulturowym, w tym także produktu regionalnego. Przewidziane są na przykład pakiety pomocowe przeznaczone na ochronę rodzimych ras zwierząt gospodarskich oraz odmian roślin uprawnych, związanych z tradycją i kulturą lokalnych społeczności. Wiele regionalnych produktów żywnościowych bazuje właśnie na takich starych rasach i odmianach, takich jak świnia złotnicka pstra, gęś suwalska, pomorska czy biłgorajska, dawne odmiany śliw albo jabłoni.

miane były z kulturą regionalną, postrzegana wtedy jako zaściankowa. Ani dziedzictwo kulturowe, ani tradycja nie były jeszcze w modzie - prawdziwy renesans regionalizmu zaczął się u nas dopiero pod koniec lat 90. XX wieku. Tymczasem, w krajach Unii Europejskiej, o wiele od nas bardziej rozwiniętych, od kilkunastu lat prowadzi się konsekwentną politykę ochrony lokalnych tradycji i obyczajów, a co się z tym wiąże - ochronę lokalnych produktów. Obowiązujące w krajach Wspólnoty rozwiązania prawne mają być gwarancją zachowania jakości i tradycyjnego charakteru tych produktów. Dotyczy to w pierwszym rzędzie lokalnych i regionalnych produktów żywnościowych.

I tak, w 1992 roku wprowadzono w Unii Europejskiej dwa Rozporządzenia (nr 2081/92 i 2082/92), w których objęto ochroną jakość oraz tożsamość lokalnych produktów żywnościowych we wszystkich krajach członkowskich. Stanowią one, że produkty te mogą ubiegać się o nadanie certyfikatu "nazwy pochodzenia", "znaku geograficznego" albo "specyficznego charakteru".

- **nazwa pochodzenia** - (w skrócie PDO od ang. *protection of destination origin*) zastrzeżona jest dla produktów wytwarzanych w jakimś określonym miejscu, o specyficznych warunkach klimatycznych, glebowych czy kulturowych, ale miejsce to nie musi być regionem.
- **znak geograficzny** - (w skrócie PGI od ang. *protection of geographical indication*) nadawany jest produktom ściśle związanym z jakimś regionem i zawiera nazwę geograficzną miejsca, w którym produkt jest wytwarzany.
- **specyficzny charakter** - (w skrócie TSG od ang. *traditional speciality guaranteed*) to znak, który otrzymują wyroby, które odróżniają się od podobnych produktów specyfiką przyrządzania, albo niepowtarzalnym składem surowców. Znak TSG może otrzymać np. jakiś szczególnie ser, wytwarzany w sposób inny, niż pozostałe sery.

Certyfikaty te mają na celu podkreślenie jakości produktu, wskazanie na jego wyjątkowość i ochronę tej wyjątkowości. Rozporządzenia z 1992 roku odnoszą się do wszystkich krajów unijnych i dotyczą produktów lokalnych obecnych na rynkach Wspólnoty. W ten sposób

KĄCIK ZIELONEGO KONSUMENTA

Ilona Szczęch

Przypominamy wszystkim czytelnikom Echa Klucz, że celem Kącika Zielonego Konsumenta jest podniesienie świadomości konsumentów co do skutków dla środowiska wynikających z wyborów dokonywanych podczas zakupu produktów. Pragniemy zwrócić uwagę mieszkańców naszej Gminy, że kupując określony towar w sklepie powinniśmy zwracać uwagę czy jest on przyjazny dla środowiska czy też nie.

Kupowanie produktów przyjaznych środowisku i bojkotowanie tych, których produkcja i używanie jest dla niego szkodliwe będzie stanowić wyraźny sygnał dla handlowców jakie towary mają zamawiać i dla producentów jakie zmiany powinni wprowadzać w technologii produkcji.

DZIŚ 10 POWODÓW, DLA KTÓRYCH NIE NALEŻY KUPOWAĆ NAPOJÓW W ALUMINIOWYCH PUSZKACH

1. Falszywe argumenty ekologiczne:
 - są lżejsze i mniej energii zużywa się na transport - faktem jednak jest, że transportowane są na znacznie większe odległości
2. Do produkcji 1 tony aluminium potrzeba 280 GJ energii. Do produkcji 1 tony szkła potrzeba 10 GJ energii.
3. Do produkcji 1 tony aluminium potrzeba 4 tony surowca, do produkcji tony szkła tylko 1,1 tony surowców.
4. Podczas produkcji puszek aluminiowych powstaje tzw.

„czerwone błoto” - toksyczna mieszanina pozostałości.

5. W poszukiwaniu tanich źródeł energii potrzebnej do produkcji aluminium celowym staje się transport surowców z jednego kontynentu na drugi. I tak np. surowiec do produkcji puszek (boksytów) są wydobywane w Australii, przetapiane w Brazylii, blacha walcowana w Niemczech, puszki w Polsce, a konsument kupuje napój w puszcze we Francji. Szkło zaś jest produkowane i wykorzystywane w Polsce.
6. W czasie recyklingu powstaje bardzo dużo toksycznych związków. Szklane butelki mogą być napełniane wielokrotnie, stłuczkę zaś łatwo przetworzyć na nowe opakowania.
7. Do produkcji puszek zużywa się ogromne ilości wody.
8. Napoje w aluminiowych puszkach nie są smaczne. Każdy smakosz wie doskonale, że napoje z puszek nie smakują tak dobrze jak napoje ze szklanych butelek. Szkło bowiem jako materiał do produkcji pojemników jest najbardziej

obojętne ze wszystkich stosowanych materiałów, dlatego nie zmienia smaku zawartych w nim płynów.

9. Stwierdzono, że napoje w puszcze zmieniają swój skład i po pewnym czasie zawierają wiele związków toksycznych, nie obojętnych dla zdrowia człowieka.

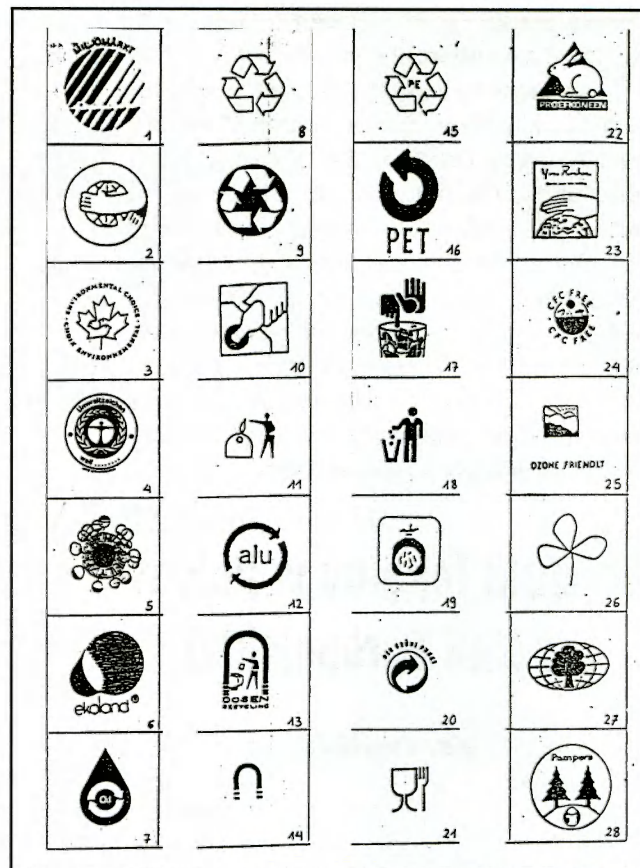
10. Napoje w puszkach są droższe niż te same w butelkach ze szkła. Nie daj się zwieść pozorom nowoczesności w zachodnim stylu, nie przepłacaj!

Drogi Czytelniku Echa Klucz - DOKONUJ WYBORU ZIELONEGO KONSUMENTA: KUPUJ NAPOJE W ZWROTNYCH BUTELKACH ZE SZKŁA

PUSZKA ALUMINIOWA PORZUCONA W LESIE PRZETRWA 100000 LAT.

W GĄSZCZU TAJEMNICZYCH ZNACZKÓW

Elementem reklamy stała się dziś ekologia. Dlatego coraz częściej na produktach powszechnego użytku spotykamy różne symbole nadawane

w różnych krajach. Symbole te mają zachęcić konsumenta do zakupu, bowiem znaczki najczęściej przekonują o tym, że opakowanie produktu, lub sam produkt jest przyjazny środowisku. Tak naprawdę trudno połączyć się w gąszczu stosowanych znaczków, dlatego zamieszczamy i wyjaśniamy znaczenie najczęściej stosowanych:

- 1 - 5 „nieszkodliwy dla środowiska” (stosowane w różnych krajach)
- 6 „żywność wysokiej jakości” tzw. żywność ekologiczna
7. recykling oleju
8. papier nadający się do recyklingu
9. wyprodukowano z papieru makulaturowego
- 10 - 11 opakowania szklane nadające się do recyklingu

JAK SEGREGOWAĆ?

O CZYM NALEŻY PAMIĘTAĆ?

DLACZEGO TO SIĘ OPŁACI?

PAPIER

Musi być suchy!

Bardzo pomocne jest posortowanie papieru wg rodzajów, osobno gazety, czasopisma, papier pakowy, maszynowy i tektura.

Do recyklingu nie nadaje się papier brudny i zatłuszczony, lakierowane okładki, kalka techniczna, opakowania, które oprócz papieru zawierają inne materiały np. tworzywa sztuczne i folie metalowe (np. opakowania po sokach, mleku oraz innych produktach spożywczych).

Zmniejsza się ilość wycinanych drzew. Zużycie energii ogranicza się o 75 %. Zanieczyszczenie powietrza maleje o 74%. Ilość ścieków przemysłowych spada o 35%. Ponadto oszczędzamy miejsce na wysypisku oraz olbrzymie ilości surowców naturalnych: wody i ropy naftowej.

SZKŁO

Szklane butelki, słoiki oraz inne kolorowe i białe opakowania szklane należy wypłukać, wysuszyć, usunąć nakrętki i kapsle oraz w miarę możliwości nalepek.

Nie należy oddawać do recyklingu starych lusterek, soczewek z okularów, szklanek, żarówek, świetlówek, strzykawek, szyb okiennych, termometrów, żaroodpornych naczyń (np. dzbanków do kawy). Mają one inną temperaturę topnienia niż zwykłe szkło lub zawierają dodatkowe elementy, których zawartość mogłaby zniszczyć całą partię wtórnie przetwarzanego szkła.

Szkło może być przetwarzane nieskończoną ilość razy. Materiały szklane stanowią około 8% stałych odpadów. Każda butelka oddana do recyklingu pozwala zaoszczędzić miejsce na wysypisku. Zmniejsza się zużycie surowców naturalnych (piasku, wapienia, skaleni, sody kalcyonowanej), wody i energii. Ograniczeniu ulega zanieczyszczenie powietrza oraz ilość odpadów przemysłowych.

METAL

Do recyklingu nadają się puszki aluminiowe po napojach, jarzynach, folia aluminiowa, drobny złom, puszki z blachy stalowej, kapsle z butelek. Puszki przed wrzuceniem należy zgnieść aby zajmowały mniej miejsca.

Do pojemników na metal nie należy wrzucać opakowań po aerozolach, puszek po lakierach, farbach i oleju oraz baterii.

Oszczędza się olbrzymie ilości energii (np. produkcja nowego aluminium na jedną puszkę pochłania tyle energii, co produkcja 20 puszek z surowca wtórnego). Zużycie surowców pierwotnych (rudzie żelaza, węgla oraz wapienia) maleje aż o 90%, zużycie wody o 40%. Ograniczeniu o około 80% ulega również emisja zanieczyszczeń powietrza oraz ścieków przemysłowych.

PLASTYK

Do najczęściej stosowanych pojemników do segregacji tworzyw sztucznych należy wrzucać dowolnej pojemności butelki plastikowe typu PET po napojach. Najczęściej na spodzie opakowań wytłoczona jest skrócona lub pełna nazwa tworzywa, z którego są wykonane. Należy pamiętać o usunięciu nakrętek! Pomocne jest również usunięcie nalepek.

Do takich pojemników nie należy wrzucać odpadów z innych tworzyw sztucznych.

Oddając plastik do recyklingu oszczędzamy bogactwa nieodnawialne, takie jak, węgiel i ropa naftowa. Zmniejsza się też ilość zużytej energii, emisji zanieczyszczeń do powietrza itd. Ogranicza się też ilość śmieci trafiających na wysypisko. Jest to bardzo istotne, gdyż plastikowe produkty nie ulegają biodegradacji i pozostają w niezmienionej postaci przez setki lat!

12 - 13 opakowania aluminiowe nadające się do recyklingu
 14. recykling opakowań stalowych
 15 - 16. opakowania z tworzyw sztucznych nadające się do recyklingu
 17. stop, nie wrzucać do domowych śmieci (toksycznych, zużytych farb, baterii itp.)
 18 - 19 produkt nie szkodliwy dla środowiska - UWAGA ZNACZEK TEN NIE OBOWIĄDUJE W POLSCE I LEPIEJ SIĘ NIM NIE SUGEROWAĆ
 20. obowiązek ponownego wykorzystania opakowania
 21. dozwolony kontakt z żywnością
 22. Kosmetyki nie testowane na zwierzętach
 23 - 25. produkty bez zawartości szkodliwych gazów
 26. farba ekologiczna
 27 - 28. symbole nadawane towarom przez firmy dlatego, że konsumenci chętniej kupują towary oznakowane „zielonym znakiem”

SPRZĄTANIE ŚWIATA 2003

Idą do lasu dzieci

pozbić wszystkie śmieci.

Dziś przecież sprzątanie świata! Akurat na koniec lata.

Tu z dróżki znikają butelki, tam podniósł ktoś dwa papierki. Czyszcza jest ta polana - sprzątam już tu od rana!

Dbajmy o nasze środowisko. Niech wokół będzie czysto. Niech zamiast wysypisk śmieci będą parki zabaw dla dzieci

Weronika Szelaż kl. VI c
 S.P. Klucze

19 i 20 września – 10 akcja Sprzątania Świata

dla przyjaciół Ziemi dni szczególnie, dni którym przyświeca wiele haseł:

MAŁY MOŻE WIĘCEJ, OGRANICZAJ REDUKUJ OSZCZĘDZAJ UŻYWAJ PONOWNIE PRZETWARZAJ ŻYJ Z PRZYRODĄ W ZGODZIE

PRZYŁĄC SIĘ DO DZIAŁAŃ NA RZECZ ŚRODOWISKA

Pamiętajmy - zawsze we wrześniu sprzątam Polskę, ale o środowisko dbamy przez cały rok.

Od początku wprowadzenia akcji „Sprzątanie Świata” mieszkańcy naszej gminy włączają się do niej niezwykle aktywnie. W tym roku również postaramy się nie zawieść Ziemi i pospieszymy jej na ratunek. Uczniowie szkół wyruszają sprzątać swoje wsie, okoliczne lasy i pobocza dróg. Odbędzie się również Rajd Pustynny - Sprzątanie Świata 2003. W trakcie Rajdu odbędzie się I KONKURS LATAWCA. Pragniemy, aby nad Pustynią Błędowską wzniósł się latawce, a na nich hasła zachęcające mieszkańców do zachowania czystości w naszej Gminie.

Organizatorzy tegorocznej ogólnopolskiej akcji - Fundacja Nasza Ziemia, zachęcają aby jubileuszową akcją uczcić szczególną dbałością o lokalną ziemię. W związku z tym wszystkim którym którzy pragną przyłączyć się do akcji proponujemy założenie w swoim ogrodzie **KOMPOSTOWNIKA** - miejsca gdzie można wyprodukować niezwykle cenny nawóz dla naszych roślin.

Na czym

polega kompostowanie?

Około 50% odpadów pochodzących z gospodarstw domowych stanowią odpady kuchenne i śmieci ogrodowe (liście, skoszona trawa, gałęzie). Tych którzy nie będą fizycznie uczestniczyć w akcji Sprzątanie Świata zachęcamy do założenia na swojej posesji kompostownika bowiem hasłem tegorocznej akcji jest Zielona Polska, a kompost jest niezwykle cennym nawozem dla wszystkich zielonych roślin.

Kompostowanie jest najstarszą formą recyklingu. Kompost jako nawóz jest stosowany od ponad 4000 lat.

Kompostowanie nie tylko pozwala zredukować ilość odpadów, które trzeba wywozić, ale dostarcza naturalnego, wydajnego nawozu, bogatego w składniki odżywcze oraz wzmacniające odporność roślin na choroby.

Jak zrobić kompostownik?

Jego wykonanie nie wymaga wielu nakładów finansowych, ani wiele czasu i powierzchni. Do kompostowania odpadów ogrodowych (liści, gałęzi, trawy itp.) wystarczy proste ogrodzenie lub skrzynia. Jeśli jednak nasz kompost będą tworzyć odpady kuchenne (resztki kuchenne, obierki owoców i warzyw itp.) wówczas ta część kompostownika musi mieć szczelne dno.

Pryzma kompostowa musi zawierać składniki odżywcze, powietrze, wodę i mikroorganizmy. Od równowagi między tymi czterema składnikami zależy ile czasu upłynie nim składowane materiały zamienią się w kompost.

Do kompostownika można dodać kartony po jajkach (uprzednio rozdrobione), można też dodać gazety, ale niewiele, ponieważ papier rozkłada się powoli i należy pamiętać, że zawiera też środki chemiczne.

PRZECIĘTNY CZŁOWIEK WYTWARZA ROCZNIE OKOŁO 1 METRA SZEŚCIENNEGO ODPADÓW KOMUNALNYCH. AŻ POŁOWA Z TEGO NADAJE SIĘ DO POWTÓRNEGO WYKORZYSTANIA. OKOŁO 30 % TO BIOODPADY KTÓRE MOŻNA PRZETWORZYĆ I WYKORZYSTAĆ W POSTACI KOMPOSTU. TYLKO 1/5 NIEPRZYDATNEJ SUBSTANCJI Z POJEMNIKÓW NA ŚMIECI TRZEBA GROMADZIĆ NA SKŁADOWISKACH.

KASA ROLNICZEGO UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO

Zmiana od 14 czerwca 2003 r. wysokości jednorazowego odszkodowania, zasiłku chorobowego i zasiłku macierzyńskiego dla rolników.

Z dniem 14 czerwca 2003 r. wchodzi w życie rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 maja 2003 r. zmieniające rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 28 lutego 1995 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad ustalania wysokości jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy rolniczej i chorób zawodowych oraz zasiłku chorobowego.

W myśl ww. rozporządzenia od 14 czerwca 2003 r. jednorazowe odszkodowanie z tytułu stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu spowodowanego wypadkiem przy pracy rolniczej lub rolniczą chorobą zawodową zostaje podwyższone z 400 zł do kwoty 470 zł za każdy 1 proc. uszczerbku na zdrowiu. Najniższa kwota jednorazowego odszkodowania zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 20.12.1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, nie może wynosić mniej niż za 5 proc. uszczerbek na zdrowiu tj. 2 350 zł.

Od dnia 14 czerwca 2003 r. obowiązują następujące wysokości jednorazowego odszkodowania:

- 470 zł – za każdy procent uszczerbku na zdrowiu nie mniej niż 2 350 zł z tytułu doznanego stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu wskutek wypadku przy pracy rolniczej lub rolniczej choroby zawodowej.
- 7 466 zł – z tytułu niezdolności do samodzielnej egzystencji (I grupa) wskutek wypadku przy pracy rolniczej lub rolniczej choroby zawodowej.

• 470 zł – za każdy procent uszczerbku na zdrowiu z tytułu zwiększenia uszczerbku na zdrowiu.

• 47 000 zł – z tytułu śmiertelnego wypadku, gdy do odszkodowania uprawniony jest małżonek lub dziecko zmarłego, zwiększone o kwotę 7 466 zł na drugiego i każdego uprawnionego, jeżeli do odszkodowania są uprawnieni równocześnie małżonek i dziecko /dzieci/ bądź tylko dzieci.

• 23 500 zł – z tytułu śmiertelnego wypadku, gdy do odszkodowania uprawnieni są tylko inni członkowie rodziny niż małżonek i dzieci zmarłego oraz 7 466 zł z tytułu zwiększenia odszkodowania na drugiego i każdego następnego uprawnionego.

• 7 466 zł – z tytułu śmiertelnego wypadku, gdy do odszkodowania równocześnie z małżonkiem lub dziećmi zmarłego uprawnieni są inni członkowie rodziny, każdemu z nich przysługuje ta kwota niezależnie od odszkodowania przypadającego małżonkowi lub dzieciom.

Kwota zwiększeń o której wyżej mowa tj. 7 466 zł obowiązuje od 1 kwietnia 2003 r. do dnia 31 marca 2004 r.

Jednocześnie informuję, że o wysokości jednorazowego odszkodowania decyduje data prawomocnego orzeczenia lekarza rzeczoznawcy lub komisji lekarskiej Kasy. Orzeczenie lekarza rzeczoznawcy staje się prawomocne po upływie 14 dni od daty jego doręczenia, jeśli nie zostało ono zaskarżone. Orzeczenie ko-

misji lekarskiej Kasy jest ostateczne, ponieważ nie przysługuje od niego odwołanie i staje się prawomocne w dniu jego wydania.

O wysokości jednorazowego odszkodowania w przypadku wypadku śmiertelnego, gdzie zgon nastąpił w dacie zdarzenia decyduje data zgonu.

Zgodnie z wyżej wymienionym rozporządzeniem od dnia 14 czerwca 2003 r. zostaje podwyższony także zasiłek chorobowy z 5 zł na 6 zł za każdy dzień niezdolności do pracy przypadający po dniu 13 czerwca 2003 r. w kwocie obowiązującej przed tą datą tj. po 5 zł za jeden dzień niezdolności, organ rentowy dokona stosownych wyrównań z urzędu.

Należy przypomnieć, że w świetle ustawy z dnia 20.12.1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, zasiłek chorobowy przysługuje ubezpieczonemu (rolnikowi, domownikowi), który wskutek choroby jest niezdolny do pracy nieprzerwanie co najmniej przez 30 dni nie dłużej jednak niż przez 180 dni.

Ponieważ uległa zmianie wysokość zasiłku chorobowego także ulega zmianie wysokość zasiłku macierzyńskiego z tytułu urodzenia dziecka. Zasiłek macierzyński przysługuje w wysokości odpowiadającej zasiłkowi chorobowemu za okres 8 tygodni (56 dni). Wobec powyższego zasiłek macierzyński wynosi 336 zł (6 zł x 56 dni) i dotyczy porodów zaistniałych po dniu 13 czerwca 2003 r.

Ewa Jaworska-Spićak
 gł. specjalista C/KRUS

SZANOWNI MIESZKAŃCY GMINY KLUCZE

W związku z powiatową akcją „Pomóżmy sobie sami” na rzecz utworzenia pracowni tomografii komputerowej w Szpitalu Powiatowym w Olkuszu, zwracam się do Państwa o przychyłność i wsparcie finansowe w/w inicjatywy.

21 września br. na terenie gminy Klucze przeprowadzona zostanie zbiórka pieniężna na ten szczytny cel. Na ulicach wszystkich miejscowości kwestować będzie młodzież szkolna, posiadająca imienne identyfikatory oraz specjalne skarbonki, wydane przez Społeczny Komitet na Rzecz Utworzenia Pracowni Tomografii Komputerowej w Olkuszu.

O godz. 15.00 w Domu Kultury „Papiernik” w Kluczach zostanie zorganizowany koncert charytatywny z udziałem Zespołu Pieśni i Tańca „Wolbromiaczy”, Teatru Tańca „Actus Animi”, Jana Wojcieckiego, Zespołu „Swojacy” z Rodak, zespołów wokalnno-muzycznych z Olkusza i Bolesławia, a także licytacja rękodzieła artystycznego, dochód z której zasilikonto Społecznego Komitetu.

Liczę na Państwa hojność! Weźmy sprawy w swoje ręce! Z nowoczesnego sprzętu, szybkiej i trafnej diagnostyki będziemy korzystać także i my – mieszkańcy gminy Klucze.

Wójt Gminy Klucze - mgr Małgorzata Węgrzyn

POMÓŻMY
 SOBIE SAMI

Wszystkich mieszkańców Gminy Klucze prosimy o dokładne zapoznanie się z treścią apelu i spisem nazwisk osób zmarłych, zabitych i rozstrzelanych w Auschwitz. Jeśli ktokolwiek znałby osoby, których na liście nie ma, prosimy o zgłoszenie tego faktu u Dyrektora Gminnego Ośrodka Kultury w Kluczach, ul. Partyzantów 1.

Pomnik pamięci ofiar hitlerowskich obozów koncentracyjnych. Lokalizacja: cmentarz „stary” przy ul. Kazimierza Wielkiego w Olszynie. Proponowany tekst: „Mieszkańcom Ziemi olszyniejskiej zgładzonym w hitlerowskich obozach koncentracyjnych i więzieniach w czasie II wojny światowej - w hołdzie - Społeczeństwo.” Projekt: Katarzyna Krzykawska

Polski Związek Byłych Więźniów Politycznych
Hitlerowskich Więzień i Obozów Koncentracyjnych
Zarząd Koła Nr 2 w Olszynie

32-300 Olszyna, ul. Szpitalna 9
Konto: PKO BP o/Olszyna 16102024301104809041, NIP 525-20-95-126

Olszyna, dnia 22 sierpnia 2003r.

Szanowna Pani
Małgorzata Węgrzyn
Wójt Gminy Klucze

Polski Związek Byłych Więźniów Politycznych Hitlerowskich Więzień i Obozów Koncentracyjnych, Koło nr 2 w Olszynie oraz Powiatowa Rada Kombatanów i Osób Represjonowanych, składają na Pani ręce apel do społeczności lokalnej o udział w akcji upamiętniającej poległych w walce o wolność Polski i pomordowanych mieszkańców Ziemi Olszyniejskiej i byłego Powiatu Olszyniejskiego.

Oddając hołd „bohaterom cierpienia” chcielibyśmy wwieźć ich nazwiska na płyty symbolicznego Pomnika - Grobu, który miałby stać na Starym Cmentarzu w Olszynie. Łączny koszt tego przedsięwzięcia to około 40 tysięcy złotych.

Komitet Organizacyjny pragnie utrwalić tragiczną prawdę o ich męczeństwie. W zaplanowanym specjalnie wydawnictwie opublikowane zostaną historyczne materiały, biografie, a także nazwiska sponsorów.

Komitet Organizacyjny zachęca jednostki samorządu terytorialnego do czynnego współuczestnictwa w tych pracach oraz zwraca się z prośbą do Pani Wójta, do radnych miejscowych o pomoc w pozyskaniu i ustalaniu nazwisk osób zamordowanych w obozach koncentracyjnych i więzieniach śledczych, w celu uzupełnienia listy osób pomordowanych z Waszego terenu.

W celu zebrania środków finansowych na budowę pomnika zostało założone konto: PKO BP Olszyna 16102024301104809041, na które prosimy przekazywać środki z dopiskiem „wplata na budowę pomnika”.

Dodatkowych informacji w sprawie budowy pomnika udzieli Pan Kazimierz Czarnecki (tel. 643 10 76) oraz Pani Ewa Barzycka (tel. 647 66 71).

Przedstawiciele Społecznego Komitetu Budowy Pomnika pełnią dyżury w każdą środę w godz. 9.00 - 12.00 w Olszynie przy ul. Szpitalnej 9.

Z poważaniem
Kazimierz Czarnecki
Za Komitet Organizacyjny

Odezwa do mieszkańców Ziemi Olszyniejskiej z Gminy Klucze

Komitet Organizacyjny Budowy Pomnika – Grobu, dla upamiętnienia męczeństwa i śmierci w więzieniach śledczych i obozach koncentracyjnych mieszkańców tej ziemi apeluje do Was o czynną współpracę w ustalaniu nazwisk osób pomordowanych, w celu uzupełnienia listy z Waszego terenu. Dodatkowych informacji w tej sprawie udziela przewodniczący Komitetu Kazimierz Czarnecki (tel. 0 32 643 10 76) oraz Ewa Barzycka – dyrektor Wydziału Polityki Społecznej Starostwa Powiatowego w Olszynie (tel. 0 32 643 04 65). Przedstawiciele Społecznego Komitetu Budowy Pomnika pełnią dyżury w każdą środę w godzinach: 9 – 12 w siedzibie przy ul. Szpitalnej 9 w Olszynie. Ocalmy od zapomnienia nazwiska ofiar.

Komitet Organizacyjny

SPÓŁECZNY KOMITET BUDOWY POMNIKA
DLA OSÓB OGRANICZONYCH W CIĘŻARACH
PRZY STAROSTWIE POWIATOWYM
W OLSZYNIE 2, 00-200 Olszyna
PRZEWODNICZĄCY: Kazimierz Czarnecki

Olszyna dnia 24.11.2001r.

Wykaz nazwisk
Polaków i Żydów
mieszkańców Olszyniejskiej i Ziemi Olszyniejskiej
zmarłych, zabitych i rozstrzelanych w Auschwitz

- Gmina Klucze
- 1 - Z - Zerkwiński Józef Kl. Auschwitz /Golowice/
- Klucze
- 1 - Jech Stanisław Klucze
zginął 27.07.1942r. Nr karty
 - 2 - Hagna Roman s. Michała, m. Marianna ur. 6.08.1913r. Klucze
zginął 18.04.1942r. Nr karty 5261/42
 - 3 - Pitka Józef Klucze s. 118, c. Pawła, m. Franciszka zginął
14.03.1943r. Nr karty 15543/43
 - 4 - Rusik Józef Klucze s. Franciszka, m. Anna ur. 14.10.1917r. Klucze
zginął 29.08.1942r. Nr karty 25725/42
 - 5 - Seweryn Henryk Klucze Nr. 187 s. Jana, m. Aniela ur. 9.03.1923r. Często-
chowa zginął 19.09.1942r. Nr karty 31848/42
 - 6 - Szromik Władysław Klucze 178 s. Jana, m. Wiktorii ur. 3.07.1922r.
Klucze zginął 26.07.1942r. Nr karty 17373/42
 - 7 - Woźniak Leonard Klucze 132 s. Stanisława, m. Maria ur. 29.11.1912r.
Klucze, rozstrzelany 14.04.1943r. Nr karty 18525/43
 - 8 - Jurek Andrzej Klucze 25 s. Franciszka, m. Teresy ur. 17.09.1912r.
Pazurów zginął 3.08.1942r. Nr karty 18152/42
- Jarosław
- 1 - Z - Jambik Jan
 - 2 - Z - Jmielewski Henryk
 - 3 - Z - Jermiński Jan
 - 4 - Z - Mudna Eugeniusz
 - 5 - Z - Ochociński Wiktor
 - 6 - Z - Seon Czesław
 - 7 - Z - Walicki Adam
 - 8 - Z - Jurczyk Stanisław

- Jarosław
- 1 - Kasprzak Bronisław s. Wojciecha, m. Zmna Kasprzak zd. Beckelman
ur. 9.11.1906r. Jarosław zginął 22.02.1943r. Nr. 10293/43
 - 2 - Kulawik Krystyna Jarosław c. Napoleona, m. Eugenia ur. 5.05.1919r.
Jarosław zginął 25.06.1943r. Nr. karty 24330/43

str. 2 -

Kwasniów Dolny

- 1 - Kozioł Stanisław Kwasniów 39 s. Franciszka, m. Marianna ur. 24.02.1916
Kwasniów rozstrzelany 27.05.1942r. Nr. karty 8841/42
- 2 - Polen Stanisław Kwasniów s. Józefa ur. 27.02.1908r. Kwasniów
zginął 6.04.1943r. Nr. karty 461 Radochna Sosnowiec

- 1 - Z - Jurczyk Jan /128/
- 2 - Z - Kozioł Bronisław

Kwasniów Górny

- 1 - Z - Brodziński Piotr /1.31/
- 2 - Z - Polak Władysław /1.50/

Rodaki

- 1 - Szaboń Franciszek s. Józefa, m. Julia ur. 15.01.1904r. Rodaki
zginął 29.03.1942r. Nr. karty 3328/42
- 2 - Sygula Jan Rodaki s. Antoniego, m. Apolonia ur. 14.06.1905r. Rodaki
zginął 22.05.1942r. Nr. karty 8376/42
- 3 - Ziaja Stefan Rodaki 112 s. Piotra, m. Gertrudy ur. 21.12.1912r. Rodaki
zginął 21.07.1942r. Nr. karty 16071/42

- 1 - Z - Binek Zofia /1.18/
- 2 - Z - Dobek Jan /1.70/
- 3 - Z - Gdula Władysław
- 4 - Z - Kardynał Stanisław
- 5 - Z - Piątek Henryk /1.22/
- 6 - Z - Siordk Roman

Ryczów

- 1 - Jurczyk Ignacy s. Jakuba, m. Wiktorii ur. 25.02.1899r. Kwasniów
rozstrzelany 30.08.1941r. Nr. karty 1157/41
- 2 - Latocha Stefan Ryczów s. Józefa, m. Stefania ur. 18.01.1921r.
Ryczów zginął 25.10.1942r. Nr. karty 37598/42
- 3 - Szlag Tadeusz Ryczów s. Pawła, m. Anieli ur. 7.05.1921r. Ryczów
zginął 23.12.1943r. Nr. karty 35612/43

Uhechto

- 1 - Matlok Teodor Uhechto
zginął 24.02.1943r. Nr. karty 1600/42

WIADOMOŚCI KULTURALNE

Zuzanna Kocjan

7.08.2003 - udział dzieci i młodzieży z sekcji ceramicznej GOK w XXVI Ogólnopolskim Konkursie Twórczości Plastycznej Dzieci i Młodzieży „Krajobraz Polski – Tradycja, Współczesność, Przyszłość” CZĘSTOCHOWA 2003.

Na 533 uczestników – 26 zostało nagrodzonych, a 58 wyróżnionych udziałem w wystawie.

Z sekcji ceramicznej DK „Papiernik” w Kluczach nagrodę otrzymała Paulina Pintał, która wykonała pracę pod kierunkiem P. Anny Płacheckiej, natomiast udziałem w wystawie wyróżniono prace: M. Kasprzyka, K. Kopey, T. Dziubdzieli, P. Bartosika i P. Marca.

Podsumowanie odbędzie się w Częstochowie w dniach 25-28 września br.

Do udziału w podsumowaniu zostali zaproszeni autorzy nagrodzonych prac.

W programie m.in.:

- Spotkanie Organizatorów z nagrodzonymi uczestnikami
- Spotkanie Komisji oceniającej z uczestnikami konkursu i instruktorami,
- Seminarium pt. „Edukacja plastyczna – stan i perspektywy – wybrane zagadnienia”,
- Wycieczka po Jurze Krakowsko-Częstochowskiej /Olsztyn, Złoty Potok, Mirów, Bobolice/
- Zwiedzanie Klasztoru Jasnogórskiego,
- Otwarcie wystawy pokonkursowej w Muzeum Częstochowskim,
- Dyskoteka.

ECHO KLUCZ

Twoja Gazeta!

Kobylica 2003

Jak co roku na zakończenie lata odbył się duży festyn rekreacyjno – sportowy dla dzieci i młodzieży z terenu Gminy Klucze na Kobylicy. Festyn jest już stałym elementem kalendarza imprez kulturalnych w gminie. W tym roku w nim wzięło udział 280 dzieci z wszystkich szkół i sołectw naszej gminy wraz z opiekunami. Podczas całonocnej imprezy organizowane były zawody sportowe, konkurencje artystyczne, pokazy straży pożarnej, była również ciekawa prelekcja Policji z komendy w Olkuszu na temat bezpiecznego powrotu do szkoły i unikaniu zagrożeń. Oczywiście były również smaczne kielbaski i dużo radości mimo że wakacje się skończyły. Organizatorami tej imprezy są Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminny Ośrodek Kultury oraz Gminny Zespół Oświaty.

Organizatorzy serdecznie dziękują za pomoc w organizacji: Straży Pożarnej w Olkuszu, Komendzie Powiatowej Policji w Olkuszu oraz Panu Kazimierzowi Rogóżowi.

Agnieszka Ścigaj

GMINNE CENTRUM INFORMACJI W KLUCZACH

Iwona Walnik

Gmina Klucze otrzyma grant w wysokości 58 tys. PLN na utworzenie i wyposażenie w sprzęt oraz bieżącą działalność informacyjno – usługową Gminnego Centrum Informacji.

Planowany termin otwarcia tej placówki to 16 grudnia 2003 r.. Otrzymany grant to efekt złożonego projektu na konkurs w ramach Programu Aktywizacji Zawodowej Absolwentów „Pierwsza Praca” Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej. Do Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Krakowie, dysponenta środków MPiPS wpłynęło ok. 40 takich wniosków a dofinansowanie otrzymają 24 zgłoszone projekty (projekt z Klucza znalazł się na 2 miejscu, jeżeli chodzi o poziom merytoryczny i wysokość kwoty grantu).

GCI będzie się mieścić w pomieszczeniach Urzędu Gminy na parterze budynku i zgodnie z wymogami będzie czynne przez siedem dni w tygodniu. Grant przeznaczony będzie na zakup 6 komputerów wraz z oprogramowaniem i podłączenie stałego łącza internetowego, zakup wyposażenia pomieszczenia oraz utworzenie komputerowej bazy informacji o rynku pracy tzw. „kiosku z pracą”. W ramach grantu zakupione zostaną też publikacje i materiały szkoleniowe – informacyjne dla klientów GCI.

Głównym celem, GCI jest aktywizacja społeczności lokalnej, w szczególności młodych osób, do działań związanych z rozwojem i edukacją. GCI ma za zadanie realizować założenia

programu „Pierwsza Praca”, którego podstawowym celem jest niedopuszczenie do tego, aby absolwenci szkół stawali się i pozostawali bezrobotnymi. Niezbędne jest, więc zwiększanie szans absolwentów na uzyskanie pierwszego doświadczenia zawodowego m.in. poprzez pobudzenie aktywności różnych środowisk i uruchomienie mechanizmów rozwoju form pomocy tej grupie bezrobotnych i zagrożonych bezrobociem.

W GCI mieszkańcy będą mogli nabyć umiejętności korzystania z nowoczesnych technologii informatycznych, skorzystać z szerokiej bazy informacyjnej, głównie dotyczącej rynku pracy, zawodach, szkołach i instytucjach szkolących, warunkach i procedurach uruchamiania własnej działalności gospodarczej, a także zapoznać się z podstawowymi informacjami z zakresu prawa pracy.

Zakłada się, że oferowane usługi powinny być łatwo dostępne dla wszystkich mieszkańców i świadczące **nieodpłatnie dla absolwentów i osób bezrobotnych.**

Partnerami w realizacji zadań GCI będą Powiatowy Urząd Pracy w Olkuszu, Wojewódzka Komenda Hufca OHP w Krakowie oddział w Kluczach, OPS w Kluczach, organizacje pozarządowe działające na terenie gminy m.in. Stowarzyszenie „Ziemia Kluczewska”.

Święto patrona szkoły w Rodakach

Inf. przyg. Leokadia Majewska – nauczycielka SP Rodaki

**Mikołaj Kopernik patron nasz,
Pokazał nam ruch planet i drogę do gwiazd...**

(Patrycja Sierka)

**Wicie gdzie kiedyś mieszkał Kopernik?
Tam gdzie teraz robi się piernik...**

(Ania Ziąja)

Jak co roku, tak i teraz szkoła w Rodakach obchodziła święto swojego patrona – Mikołaja Kopernika. Ogłoszony został konkurs składający się z trzech etapów: I – wykonanie pracy plastycznej – plakatu pt. „Kopernik” lub „Zabawa planet”. II etap - polegał na ułożeniu wiersza lub rymowanki o Mikołaju Koperniku. W III etapie – dzieci losowały pytania i musiały wykazać się wiedzą o astronomie. Powyższe zadania wykonywały zespoły klasowe pod kierunkiem wychowawców. Dzieci były doskonale przygotowane, do konkursu podeszły z bardzo dużym zapalem, wiado-

mości czerpały z różnych źródeł. Prace plastyczne dzieci, były na bardzo wysokim poziomie. I miejsce otrzymał zespół klasy drugiej – opiekunka Leokadia Majewska, II –klasa pierwsza – opiekunka Renata Niepsuj, III – klasa czwarta – opiekunka Mariola Binek. W drugim etapie konkursu wyłoniono „małych poetów”. Najpiękniejsze wiersze ułożyli: – I miejsce Paulina Leśniak (klasa IV), II miejsce – Patrycja Sierka (kl.II) i Dominik Pacia (kl.III), III miejsce – wspólnie ułożony wiersz przez klasę 0-1 i uczniów klasy V. Wszyscy uczniowie za swoje prace zostali nagrodzeni.

URZĄD MARSZAŁKOWSKI WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO

Ogłasza nabór na szkolenia dla przedstawicieli organizacji pozarządowych

Szkolenia realizowane w ramach zadania Kontraktu Wojewódzkiego na lata 2001-2003 pn. Małopolskie Forum Organizacji Pozarządowych

Temat szkolenia” Fundusze zewnętrzne na realizację projektów dla organizacji pozarządowych.

- I. Źródła zewnętrzne finansowania projektów: międzynarodowe fundusze, programy polskich fundacji, programy amerykańskie
- II. Od projektu do wniosku: zajęcia warsztatowe
- III. Sponsoring

Termin szkoleń:

Klucze 19-20.09, Kraków, 19-20.09, Nowy Sącz 19-20.09, Nowy Targ 26-27.09, Tarnów 26-27.09

Warunki uczestnictwa:

- W szkoleniach mogą uczestniczyć przedstawiciele (członkowie lub współpracownicy) organizacji pozarządowych zarejestrowanych i działających w Małopolsce.
- W szkoleniu nie może uczestniczyć więcej niż 2 przedstawiciele danej organizacji pozarządowej.
- Uczestnikami szkoleń mogą być przedstawiciele organizacji o stażu dłuższym niż 1 rok.
- Organizacje pozarządowe zgłaszające swoich członków lub przedstawicieli na szkolenia zobowiązane są do przedstawienia rekomendacji wybranej jednostki samorządu terytorialnego.
- Ostateczna lista uczestników szkoleń ustalana jest przez realizatora szkolenia Małopolskie Forum Edukacji Europejskiej na podstawie kolejności zgłoszeń organizacji spełniających ww. kryteria.

**Realizatorem szkolenia jest Małopolskie Forum Edukacji Europejskiej,
Uczestników szkolenia należy zgłaszać do: Beata Ciepla, MFEE ul. Św. Anny 9, Kraków,**

FORMULARZ ZGŁOSZENIOWY

„Fundusze zewnętrzne na realizację projektów dla organizacji pozarządowych”

Data i miejsce szkolenia:.....

Dane uczestnika

Imię i nazwisko:.....
Adres:
Telefon:
e-mail:
Funkcja w organizacji:

Dane organizacji

Nazwa:
Adres:.....
Telefon:
Obszar działania:.....
Data rejestracji:

Rekomendacje wybranej jednostki samorządu terytorialnego:

Pieczętka i podpis osoby upoważnionej do udzielenia rekomendacji

**Zgłoszenia do: Małopolskie Forum Edukacji Europejskiej,
ul. Św. Anny 9, Kraków, tel/fax (12) 423 09 65
Beata Ciepla: tel 0600 432 329, beataciepla@poczta.fm**

Im lepiej zrehabilitowany pacjent, tym mniej potrzeba środków na jego opiekę

Osoby z I i II grupą inwalidzką ze wskazaniem „żadna praca” do niedawna nie miały szansy na egzystencję społeczną.

Kiedy młody człowiek kończy 16 lat przestaje praktycznie interesować instytucje, oświatę i służby zdrowia. Rodzina również traci zapał do niesienia pomocy. Pozostaje pomoc społeczna z zasiłkiem umożliwiającym wyżywienie. Tak było do niedawna.

Ustawa sejmowa z dnia 27 sierpnia 1997 r. stworzyła szansę na zorganizowanie pomocy osobom niepełnosprawnym z największymi dysfunkcjami psychicznymi i fizycznymi poprzez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Na podkreślenie zasługuje fakt, że po raz pierwszy w historii Polski dano równe szanse osobom z największymi urazami. Warsztat Terapii Zajęciowej powołany na mocy wspomnianej ustawy przyjmuje osoby z pierwszą i drugą grupą inwalidzką z przeciwwskazaniami do każdej pracy, które ukończyły 16 rok życia. Nie ma przy tym żadnych ograniczeń co do stopnia rodzaju kalectwa czy przyczyny jego powstania. Nie ma różnicowania na inwalidów w związku z wypadkiem przy pracy i innych. Jedynym kryterium są dobre chęci samego zainteresowanego i jego rodziny. Ustawa stworzyła szansę, nie nakładając jednak żadnego obowiązku na instytucje państwowe czy organizacje. Powoduje to, że WTZ stworzone mogą być w takich miejscach w Polsce, gdzie aktywni działacze społeczni potrafią szybko porozumieć się z miejscowymi władzami. Podstawową sprawą przy organizacji WTZ jest bowiem lokal, udostępniony minimum na 10 lat dający się stosunkowo łatwo przystosować do potrzeb osób niepełnosprawnych i wymogów terapii zajęciowej.

WTZ w Kluczkach udało się uruchomić dzięki realizowanej polityce partnerstwa lokalnego. Samorząd współpracując z Chrześcijańskim Stowarzyszeniem Dobroczynnym (organizacja pozarządowa działająca na terenie Gminy) uruchomił WTZ szukając kilku źródeł finansowania min. dotacja z rządu norweskiego, program samorządowy i PFRON.

Osobami niepełnosprawnymi zajmują się instytucje pomocowe z racji wykonywania obowiązków zawodowych. Niepełnosprawność coraz częściej postrzegana jest w wymiarze podmiotowym, w sferze praw obywatelskich a jednocześnie jako problem społeczny, który rozwiązywany we właściwy sposób może owocować zwiększoną sprawnością funkcjonowania mechanizmu samorządu, zamiast, jak dotychczas, stanowić dla niego jedynie obciążenie obowiązkowe ale ogarniające tempo rozwoju. Przygotowując obecny spójny program polityki samorządu wobec osób niepełnosprawnych przeprowadzono szerokie konsultacje społeczne z udziałem wszystkich liderów społecznych. Sytuacja ludzi niepełnosprawnych w gminie określana jest przez liderów jako sytuacja, w której doceniane są problemy osób niepełnosprawnych, podkreśla się konieczność objęcia wszechstronnej opieki nad nimi, ale równocześnie wywołuje ich izolację poprzez umieszczanie w specjalnych zakładach lub pozostawienie we własnych mieszkaniach. Uważają, że sytuację tę powinno się zmienić poprzez umożliwienie im życia wśród ludzi zdrowych, życia w rodzinie z pomocą osób trzecich, stworzenia sytuacji pełnego włączenia niepełnosprawnych w życie społeczne poprzez:

- zapewnienie każdej osobie niepełnosprawnej i każdej rodzinie, w której znajduje się niepełnosprawny, obsługi rehabilitacyjnej oraz niezbędnej pomocy organizacyjnej, ograniczającej skutki kalectwa i umożliwiającej pełny udział jednostki w życiu oraz aktywną rolę w społeczeństwie
- konieczność opracowania programów rehabilitacyjnych dla ludzi niepełnosprawnych w zależności od przyczyny inwalidztwa, a wszystkim różne formy pomocy
- pojęcie wszelkich niezbędnych działań dla zapewnienia możliwie pełnej integracji udziału niepełnosprawnych we wszystkich dziedzinach życia swoich środowisk.

Większość liderów odpowiedziała, że obszarem, którym najpełniej można zrealizować powyższe cele jest środowisko zamieszkania. Ogólna tendencja skracania czasu pracy, także wzrastająca liczba bezrobotnych powoduje, iż właśnie osiedle czy osada staje się miejscem ciągłego pobytu. Uważają, że jeśli są podejmowane jakieś inicjatywy, to najczęściej mają one charakter lokalny i zorganizowane są w środowisku mieszkaniowym. Zarówno pomoc społeczna, zdrowie, oświata, permanentna edukacja, kultura, jak i problemy niepełnosprawnych rozwiązywane są w skali mikro. Specjalistyczne polskie warunki: trudna sytuacja mieszkaniowa kłopoty finansowe wielu rodzin, utrudnienia formalno - prawne i brak tradycji częstej zmiany miejsca zamieszkania tym bardziej nakazują skoncentrować wszelkie wysiłki na rzecz zorganizowania właściwych warunków życia niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania.

Ze zgromadzonego materiału wynika, że problemy tej grupy osób wymagają różnorodnych i wielopłaszczyznowych działań, zmierzających do ich redukcji. Radykalne rozwiązanie wszystkich problemów jest niemożliwe, wymaga, bowiem, długofalowej polityki państwa, nastawionej na zmianę postrzegania osób niepełnosprawnych, zwiększanej ich obecności w społeczeństwie. Bardzo ważnym zadaniem jest również ich aktywizacja, dążenie do wzrostu ich niezależności oraz poczucia podmiotowości i autonomii.

Aby osiągnąć zamierzone efekty, które mają doprowadzić do pokonania barier psychologicznych, społecznych, ekonomicznych i technicznych, uniemożliwiających lub utrudniających osobom sprawnym inaczej normalne życie, należy przede wszystkim podjąć działania mające na celu zmianę modelu myślenia i postrzegania osób mniej sprawnych przez społeczeństwo, podnieść świadomość ludzi na temat potrzeb tej grupy osób, ich praw i możliwości wkładu w życie społeczne.

Mam tutaj na myśli likwidację mitów związanych z niepełnosprawnością i osobami mniej sprawnymi, poprzez podjęcie próby zmiany pewnych uogólnień na fakty, np.:

- mit: „Ludzie niepełnosprawni przejawiają zainteresowania, potrzeby, pragnienia, zdolności oraz styl życia, które głęboko różnią się od upodobań innych ludzi”,
- fakt: „Ludzie niepełnosprawni są pod każdym względem bardziej podobni niż różni od ludzi bez upośledzeń. Tak jak u każdego z nas, tak i wśród nich to indywidualna osobowość czyni każdego odrębnym”.

Zmianę modelu myślenia można wywołać poprzez jak najwcześniejsze utrwalanie wśród dzieci i nastolatków postaw prointegracyjnych. Najlepsze można realizować choćby przez kontrolę sposobu mówienia o ludziach niepełnosprawnych. Słowa, bowiem, są potężnym narzędziem, ukazującym sposób odczuwania i wyrażania postaw mówiącego. Dlatego należy skoncentrować się na zagadnieniach (problemach), a nie na upośledzeniach. Nie powinno się więc używać takich określeń, jak: „dotknięty przez...”, „cierpi na...”, „okaleczony”, „nieszczęśliwy” itp. Ważnym jest, aby w wypowiedziach akcentować osoby, a nie etykiety, mówiąc: „ludzie z opóźnieniem rozwoju”, zamiast „opóźnieni w rozwoju” lub „niepełnosprawni”, zamieniając na „osoba niepełnosprawna”, „osoba sprawna inaczej”, „osoba z niepełną sprawnością” itp. Tutaj należałoby wspomnieć, że nazewnictwo powinno być proponowane przez osoby bezpośrednio zainteresowane - ludzi mniej sprawnych oraz ich najbliższych, pamiętając, że osoby niepełnosprawne są ekspertami w dziedzinie swojego ograniczenia.

Należy pomóc w tworzeniu pozytywnego wizerunku osoby mniej sprawnej. Przyczyni się do przełamania lęku, niepokoju, często wyrażanych w spontanicznych reakcjach. Jak już wspomniano, jest wiele zadań, wymagających działań na wielu płaszczyznach, jakie poszczególne państwa mają do zrealizowania, aby wyrównać szanse życia ludzi z niepełną sprawnością. Ważnym jest, aby przy ich podejmowaniu kierowały się zasadami:

- integracji, normalizacji i personalizacji, czyli:

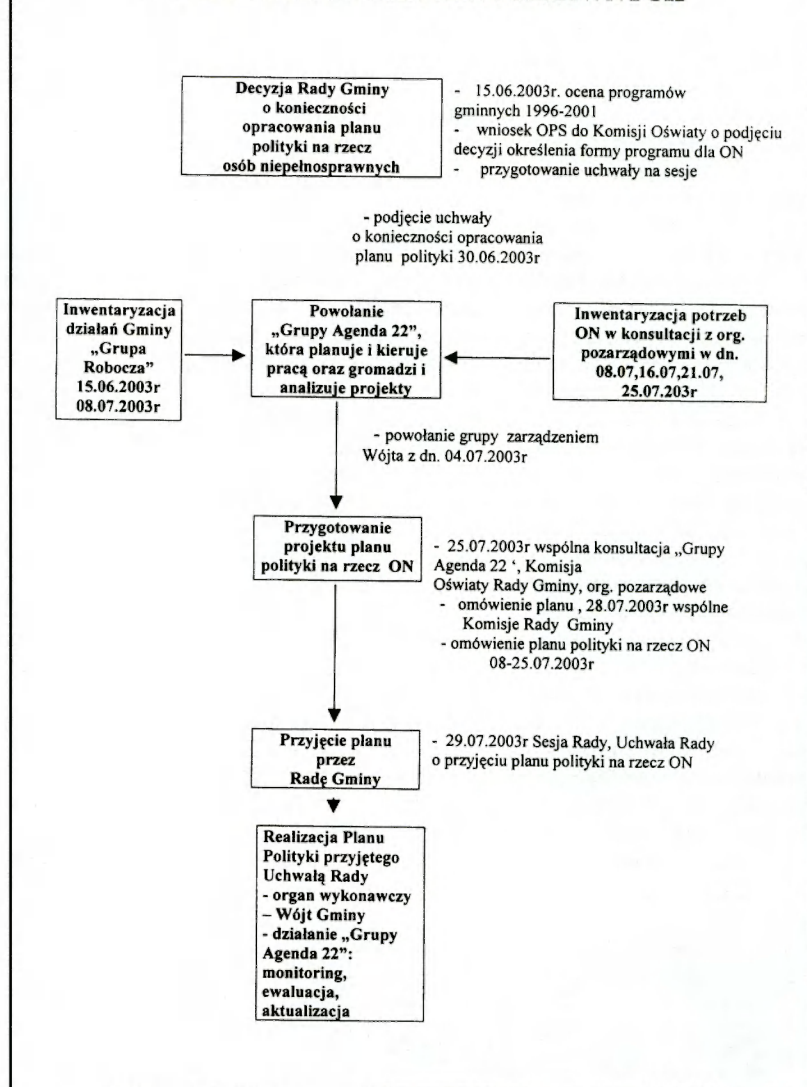
- ochroną przed izolacją, spychaniem na margines,
- umożliwieniem całkowitej rehabilitacji osób mniej sprawnych za pomocą wszelkich dostępnych środków i technik,
- w podejmowanych działaniach, zmierzających do wyeliminowania niepełnosprawności „uwzględniać, chronić i wspomagać godność, warunki życia i integralny rozwój osoby mniej sprawnej, we wszystkich jej wymiarach oraz uzdolnieniach fizycznych, moralnych i duchowych”.

Do realizacji wymienionych zasad konieczne jest wsparcie władz rządowych i samorządowych przez zagwarantowanie uprawnień osobom mniej sprawnym oraz stosowane ustawodawstwo. Pamiętając, że osoba niepełnosprawna „jest jednym z nas, jest uczestnikiem tego samego, co my człowieczeństwa” jej prawa powinny być zawarte nie tylko w przepisach prawa, dotyczącego jej samej. Winny również mieć swe odzwierciedlenie w aktach normatywnych najwyższej rangi, jakim jest Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, gdyż, „uznając i popierając godność i prawa osoby mniej sprawnej uznajemy naszą własną godność i prawa nas samych”.

Na podstawie dokonanych badań w zakresie stanu i perspektyw życiowych niepełnosprawnych upośledzonych umysłowo mogę stwierdzić, że wiele z tych osób i ich rodzin jest bezradnych oraz, że przed społecznością lokalną, która podejmuje wsparcie i pomoc, stoi ogrom zadań. Są to zadania złożone i trudne.

ciąg dalszy na stronie 16

IDEA PLANU POLITYKI NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Referat Wójta Gminy Klucze - Pani Małgorzaty Węgrzyn

Samorząd lokalny a rehabilitacja społeczno – zawodowa
osób niepełnosprawnych – rozwiązania na przykładzie
wiejskiej gminy Klucze

Ciąg dalszy ze strony 15

Wymagają bowiem uwzględnienia nie tylko aktualnych, doraźnych potrzeb osób niepełnosprawnych, lecz także włączenia się w realizację takiego modelu opieki środowiskowej, który polega bardziej na mobilizowaniu osób niepełnosprawnych i ich rodzin, jeśli to tylko możliwe, do aktywnego radzenia sobie ze swymi problemami, niż na ich rozwiązywaniu wyłącznie przez Ośrodek Pomocy Społecznej.

W bieżącym roku udało się w gminie Klucze stworzyć program, który jest próbą udoskonalenia polityki władz gminy na rzecz osób niepełnosprawnych. W jego założeniach przyjęto schemat działań określonych w ONZ-wskich Standartowych Zasadach Wyrównywania Szans „Agenda 22”. Gmina od 1996 roku realizowała równie nowatorskie, jak na tamten okres, dwa programy Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przyjęte na lata 1996-1998 i 1999-2001, w roku 2002 realizowano jeszcze zadania rozpoczęte w ostatnim gminnym programie.

Obecnie pojawiła się konieczność kontynuowania i podejmowania kolejnych dale idących działań, które po szerokich konsultacjach ujęto w poniższym programie.

Do konsultacji programu włączono szerokie grono osób niepełnosprawnych i organizacji pozarządowych reprezentujących ich interesy. Poddając ten program pod tak szeroką konsultację władze Gminy wzorowały się na doświadczeniach szwedzkich i opracowanych przez nie 22 zasadach ujętych w dokumencie „Agenda 22”, przyjętego później na forum zgromadzenia ONZ.

Budowę tego programu rozpoczęto od zidentyfikowania dotychczasowych działań władz lokalnych i potrzeb osób niepełnosprawnych współpracujących

w ramach roboczej grupy, której trzonem byli reprezentanci organizacji pozarządowych. Plan Polityki Gminy Klucze na Rzecz Osób Niepełnosprawnych obejmuje okres 2003-2013 i jest podzielony na dwie części. Pierwsza z nich określa daleko- siężny cel nadrzędny, inwen-

taryzację dotychczasowych działań i aktualnych potrzeb oraz długofalowy plan działań. W drugiej części jest zawarty harmonogram określający szczegółowe cele i rozwiązania z podanym czasem realizacji, źródłem finansowania.

Koordinacją tych działań będzie zajmować się powołana przez Wójta Gminy grupa „Agenda 22”, której skład również ujęty jest w programie i stanowi możliwie szeroką reprezentację środowiska ON. Grupa ta będzie również miała szczególne zadanie ujęte w ostatniej części programu, a mianowicie monitorowanie, ewaluacja i aktualizacja podjętych projektów.

Przyjmując poniższy program do realizacji Uchwałą Rady Gminy władze lokalne nadają należytą rangę potrzebom osób niepełnosprawnych w gminie Klucze i nakreślają kierunek spójnej polityki wobec nich na kolejne lata.

Reasumując: perspektywy życiowe niepełnosprawnych zwłaszcza tych wywodzących się ze środowisk wiejskich bez ich własnej aktywności i instytucjonalnego wsparcia ze strony odpowiednich organów są raczej mało optymistyczne.

Nade wszystko władze samorządowe jako najbliższe mieszkańcom wsi powinny upowszechniać przekonanie, że najwięcej dla poprawy warunków życia oraz odtworzeniu czy budowaniu interpersonalnych kontaktów mogą zrobić sami nie czekając na władze centralne. Należy tylko uaktywnić przedstawicieli władz gminnych i lokalnych liderów do opracowania strategii rozwojowych gmin i zjednywania mieszkańców do ich akceptacji oraz do pomocy w ich realizacji. Skuteczna integracja niepełnosprawnych wymaga stosowania różnorodnych programów, odpowiednich inicjatyw, aby nie dopuścić do monotonii i stereotypów. Wszystkie te działania jednak uzależnione są od szybkiego rozwoju gospodarczego kraju, a także w zmianie dotychczasowej polityki władz centralnych w stosunku do wsi i jej problemów.

XVII RAJD PIESZY SZLAKAMI WALK ODDZIAŁU „HARDEGO”

pod patronatem Wójta Gminy Klucze Małgorzaty Węgrzyn

26 – 27.09.2003 r.

REGULAMIN

I. ORGANIZATOR

- Urząd Gminy i Gminny Ośrodek Kultury w Kluczach
- Urząd Miasta i Gminy w Olkuszu
- PTTK im. Aleksandra Janowskiego w Olkuszu
- PTTK im. kpt. Gerarda Woźnicy w Jaroszewcu

II. CEL

- Poznanie miejsc upamiętniających walkę Polaków o wyzwolenie narodowe
- Poznanie piękna Wyżyny Krakowsko - Częstochowskiej
- Propagowanie czynnego wypoczynku oraz idei turystyki
- Uświetnienie 60 rocznicy powstania oddziału „Surowiec”

III. TERMIN I MIEJSCE

Rajd odbędzie się bez względu na warunki atmosferyczne w grupach :

- grupa starsza (rocznik 1991 i starsi – kl. VI SP i starsi) – trasa dwudniowa - 26-27.09.2003
- grupa młodsza (bez ograniczeń wiekowych) – trasa jednodniowa – 27.09.2003
- grupa rowerowa (gimnazjaliści i starsi) – trasa jednodniowa - 27.09.2003

IV. WARUNKI UCZESTNICTWA

- W Rajdzie mogą brać udział zorganizowane drużyny minimum 5-cio maksimum 10-cio osobowe + 1 opiekun, które zgłoszą swój udział (wypełniona karta zgłoszenia) w dn. 15-19.09.br – zarówno 1-dniowy jak i 2-dniowy - wraz z wpłatą w PTTK Olkusz Rynek 20 w godz. 8⁰⁰ - 16⁰⁰ tel.643 42 27
- Kierownikiem (opiekunem) drużyny musi być osoba pełnoletnia
- Każda osoba winna być ubrana i wyposażona turystycznie – obowiązkowo w materac, śpiwór, a drużyna w apteczkę i kompas

V. PRZEBIEG I TRASY RAJDU

Rajd dwudniowy

1. DNIA 26.09.2003 (PIĄTEK) :

- godz. 8³⁰ – 9³⁰ zbiórka wszystkich drużyn w Olkuszu przed budynkiem PTTK (odprawa i start w grupach z przewodnikiem) **TRASA** : Olkusz - Rabsztyn Zamek (konkurs wiedzy o zamku i o oddziale „Hardego”) – Pomorzańskie Skałki (konkurs topograficzny) – Góra Jałowce Klucze (konkurs zręcznościowo-sportowy) – przeście przez Pustynię Błędowską do punktu widokowego w Chechle (tam rozdział miejsc noclegowych)
- ok. godz. 18³⁰ – 19⁰⁰ – przyjmowanie drużyn na nocleg (SP Chechło, domek sportowy Chechło)
- godz. 20⁰⁰, 21³⁰ – czas wolny
- godz. 22⁰⁰ – cisza nocna

2. DNIA 27.09.2003 (SOBOTA) :

- godz. 7³⁰ – pobudka, toaleta, śniadanie
- godz. 10⁰⁰ – wymarsz na Błójec
- godz. 12⁰⁰ – msza święta
- godz. 13⁰⁰ – przemówienia, ogłoszenie wyników, rozdanie nagród
- godz. 13³⁰ – posiłek
- godz. 14⁰⁰ – zakończenie Rajdu – odwóz uczestników do miejsc zamieszkania (Wolbrom, Olkusz, Klucze)

Rajd jednodniowy

DNIA 27.09.2003 R. (SOBOTA)

1. dla pieszych

- Zbiórka drużyn w swoich miejscach zamieszkania. Wymarsz na Błójec dowolną trasą. Przybycie na metę do godz. 10⁰⁰. O godz. 10¹⁵ – konkurencje sprawnościowe z nagrodami.
- godz. 12⁰⁰ – msza święta
- Pozostałe informacje j.w.

2. dla rowerzystów

- godz. 8⁰⁰ – zbiórka wszystkich drużyn z opiekunami przed SP Klucze. **TRASA** : Klucze SP – Golczowice – Cieślin – Kwaśniów G. – Ryczówek – Świniuszka (punkt kontrolny na szczycie) – Rodaki – Chechło – Błójec
- Przyjazd do Błójca do godz. 11⁰⁰
- godz. 11¹⁵ – rowerowe konkurencje sprawnościowe z nagrodami
- godz. 12⁰⁰ – msza święta
- Pozostałe informacje j.w.

VI. OBOWIĄZKI UCZESTNIKÓW

- Przestrzeganie karty i regulaminu turysty
- Posiadanie dowodu tożsamości
- Przestrzeganie przepisów p.poż. i ciszy nocnej
- Przestrzeganie zarządzeń i poleceń kierownictwa Rajdu i trasy
- Pozostawienie miejsca noclegu w takim stanie w jakim się zastało

VII. SPRAWY RÓŻNE

- Wpisowe do Rajdu : - 15 zł. – dwudniowy od uczestnika, - 8 zł. – jednodniowy od uczestnika
- Organizator zapewnia bezpłatnie : znaczek, dyplom uczestnika, posiłek w dn. 27.09.br. – rano na kwaterze gorącą herbatę, puchary dla trzech pierwszych drużyn w klasyfikacji generalnej i drobne upominki dla zwycięzców w poszczególnych konkursach i konkurencjach, odwóz autokarem do miejsc zamieszkania (Olkusz, Wolbrom, Klucze), noclegi w warunkach turystycznych, batonik i napój dla wszystkich
- Organizator nie ubezpiecza uczestników Rajdu, omawiani ubezpieczają się we własnym zakresie
- Organizator nie zabezpiecza transportu sprzętu turystycznego
- Ostateczna interpretacja niniejszego regulaminu należy do organizatorów Rajdu

Organizatorzy

Wakacyjne turnieje

Mariola Binek

Zwolennicy aktywnych form spędzania czasu wolnego mogli uczestniczyć w dwóch turniejach zorganizowanych w sierpniu przez Uczniowski Klub Sportowy „Małopolskie” w Rodakach. Rozegrane na boisku Szkoły Podstawowej w Rodakach widowiska sportowe zgromadziły znaczną liczbę zarówno zawodników jak i widzów – nie mniej aktywnych w dopingowaniu swoich faworytów.

10 sierpnia odbył się „Otwarty turniej piłki plażowej” rozegrany systemem pucharowym (każdy z każdym). Nie do pobicia była drużyna z Rodak w składzie: Michał Lubach i Szymon Tkacz. II miejsce wywalczyli Łukasz Kowal (Olkusz) i Przemysław Karkos (Rodaki), a III zajęła drużyna z Bydliny – Damian Socha i Krzysztof Kulawik.

23 sierpnia odbył się nieco nietypowy „Wakacyjny turniej ringo”. Jego odmiennosć polegała na tym, że w skład dwuosobowych drużyn wcho-

dzi: „junior” (uczeń szkoły podstawowej) i „senior” (uczeń szkoły ponadpodstawowej). O laur zwycięzcy ubiegało się 16 zawodników. Bezapelacyjnie zwyciężyła drużyna w składzie: Róża Działach i Damian Tkacz. II miejsce (po dogrywce) zajęli: Paulina Leśniak i Paweł Kordaszewski, a III – Jarosław Lelakowski i Daniel Kordaszewski. Dziękujemy młodzieży za grzecznościowy gest oddania nagród ich młodszemu kolegom, którzy zajęli kolejne lokaty.

P.S. Dwie drużyny z Rodak reprezentujące Klub MAŁOPOLANIE, pierwsza w składzie: Michał Lubach i Szymon Tkacz zajęła II, a drużyna w składzie: Paweł Gamrot i Artur Suguła – V miejsce w „Mistrzostwach Rudy Śląskiej w siatkówce plażowej”.

W turnieju rozegranym 31 sierpnia w Rudzie Śląskiej brało udział łącznie 16 drużyn.

GRATULUJEMY naszym sportowcom!

„POMÓŻMY SOBIE SAMI”

21 września 2003 r.

DK „Papiernik” w Kluczach

- godz. 15.00 - Występ Zespołu Pieśni i Tańca „WOLBROMIACY” oraz Teatru Tańca „ACTUS ANIMI” z Wolbromia
- godz. 15.40 - Występ dzieci z Przedszkola w Kluczach
- godz. 16.00 - Licytacja rękodzieła artystycznego oraz „przedmiotów niezwykłych”
- Występ Zespołu „SWOJACY” z Rodak
- godz. 17.00 - Występ zespołu rockowego GOK Bolesław
- godz. 17.30 - Licytacja rękodzieła artystycznego oraz „przedmiotów niezwykłych”
- Recital gitarowy Jana Wojteckiego
- godz. 18.00 - Występ Zespołu „STOKROTKI” MOK Olkusz
- godz. 18.40 - Koncert Zespołu Muzycznego „MAT-MIX”

W dniu imprezy na terenie całej gminy trwać będzie uliczna zbiórka pieniężna na rzecz utworzenia Pracowni Tomografii Komputerowej Szpitala Powiatowego w Olkusz.

Wakacje nad Zielonym Stawem w Kluczach

PODZIĘKOWANIE

Gminny Ośrodek Kultury w Kluczach składa serdeczne podziękowanie za wsparcie finansowe tegorocznej akcji „LATO”:
Zarządowi Przedsiębiorstwa Obrotu Paliwami
„Jar – Oil” sp. z o.o. w Jaroszowcu.

Dlaczego powstają partnerstwa?

Każda wieś, gmina czy powiat ma swoje potrzeby i problemy, z którymi się boryka. Wszędzie też spotyka się instytucje i ludzi dążących do poprawy sytuacji.

Dobre pomysły na to jak zmienić warunki naszego bytowania – społeczne i gospodarcze – mogą być realizowane skutecznie przez pojedyncze organizacje, instytucje, czy nawet osoby podejmujące różne inicjatywy. Jednak niektóre problemy i związane z nimi przedsięwzięcia okazują się **zbyt duże, trudne czy kosztowne**. Po prostu przekraczają one możliwości jednej czy dwóch organizacji. Przykładem może być problem zanieczyszczenia środowiska, (np. z powodu braku kanalizacji), mniejsze szanse życiowe dzieci wiejskich (np. z powodu utrudnionego dostępu do edukacji) czy brak miejsc pracy.

Często nasze działania podejmowane w najlepszej wierze **rozwiązując jeden problem, tworzą inny**. Na przykład założenie dużej fermy trzody chlewnej, która da pracę kilkunastu ludziom może wywołać protesty sąsiadów, którzy swoją przyszłość wiążą z prowadzeniem gospodarstw agroturystycznych. Tacy ludzie są zainteresowani utrzymaniem okolicy w stanie jak najbardziej ekologicznym i czystym, bo właśnie w takie miejsca chcą przyjeżdżać turyści. Duża ferma tymczasem nie wygląda ładnie ani ładnie nie pachnie. Już ten prosty przykład pokazuje, że interesy różnych grup bywają rozbieżne czy wręcz stoją ze sobą w konflikcie. Teoretycznie cele mogą być takie same – w tym przypadku chodzi o utworzenie źródła dochodu, ale jak widać pomysły na osiągnięcie tych celów mogą być inne. Takie rozbieżne interesy powodują odmienne spojrzenie na to, w jakim kierunku rozwijać ma się okolica. By uniknąć konfliktów interesów i brać pod uwagę punkt widzenia możliwie największej liczby mieszkańców danego regionu, a także by nie ograniczać się jedynie do reagowania na bieżące potrzeby ale planować działania na długie lata **trzeba koordynować**. W tym celu różne instytucje, organizacje i ludzie działający na rzecz rozwiązywania problemów trapiących wieś i jej mieszkańców coraz częściej decydują się na długotrwałą współpracę i tworzą **lokalne partnerstwa**. Partnerstwo odgrywa wtedy rolę stałego **ośrodka informacji i dialogu** różnych stron i pomaga w takiej koordynacji działań, która zapewnia ich spójność i skuteczność. Nawet realizacja niezbyt złożonych projektów, np. uporządkowanie zaniechanego, starego parku podworskiego, tak by służył okolicznym mieszkańcom i stał się atrakcją turystyczną stanie się dużo łatwiejsza (i często w ogóle możliwa) jeśli pomysłodawcy przekonają do współpracy jak najwięcej osób i instytucji.

„Wspólny front” staje się coraz istotniejszy również z punktu widzenia **możliwości zdobywania funduszy**. Uzyskanie funduszy z zewnątrz przez organizację działającą w pojedynkę staje się coraz trudniejsze. Wiedzą to społeczności, które już teraz realizują projekty na rzecz rozwoju lokalnego. Sponsorzy (krajowi i zagraniczni) zawsze wymagają wkładu własnego – finansowego lub rzeczowego, precyzyjnego rozeznania realnych potrzeb, przedstawienia szerszej wizji dotyczącej wpływu projektu na sytuację odbiorców działań, sposobu kontynuacji działań, konsultacji społecznych (czyli przedstawienia pomysłu i uzyskania dla niego szerokiej akceptacji), a także prowadzenia rzetelnej księgowości i sprawozdawczości, itd. Wszystko po to, żeby fundusze przeznaczone na rozwój wsi wykorzystać z jak najlepszym skutkiem. Okazuje się, że często pojedyncze organizacje nie mogą uzyskać takiej pomocy finansowej bo nie są w stanie sprostać nawet kryteriom formalnym wymagającym przez sponsora.

Zarówno ten problem jak i wspomniane przykładowo uprzednio (oraz wiele innych, które mogą pojawić się w codziennym funkcjonowaniu lokalnych społeczności) mogą znaleźć rozwiązanie jedynie dzięki **partnerstwu**.

Partnerstwo w rozwoju lokalnym

Redakcja ECHA KLUCZ w trzech kolejnych numerach gazety prezentować będzie fragmenty broszury wydanej przez Fundację Wspomagania Wsi pt. „Partnerstwo w rozwoju lokalnym”. Pragniemy tym samym przybliżyć naszym mieszkańcom wiedzę na ten temat i korzyści płynące z partnerskich działań.

2.1. Kto wychodzi z inicjatywą utworzenia partnerstwa?

Partnerstwa tworzone dotychczas w Europie są bardzo różne pod względem składu. Można je jednak podzielić na trzy rodzaje w zależności od tego kto był ich inicjatorem.

- **Partnerstwa tworzone z inicjatywy osób fizycznych**, często „lokalnych liderów”, którzy chcą aktywnie wpływać na swoje otoczenie – gospodarcze, społeczne czy kulturalne. Działania takich osób mają swoje źródło w silnym poczuciu utożsamiania się z regionem i jego problemami. Takie pełne zaangażowanie się osób prywatnych w działania na rzecz społeczności przyciąga do siebie innych, tworząc więzi i gotowość do działania, które nazywamy „kapitałem społecznym”. Partnerstwa takie koncentrują się zazwyczaj na sprawach społecznych realizując projekty związane np. z edukacją czy ochroną dziedzictwa. Dlatego najważniejsze jest zaproszenie do publicznej debaty na temat rozwoju nie tylko reprezentantów różnych oficjalnych organizacji i instytucji, ale także tych mieszkańców, którzy zwykle nie brali udziału w dyskusji i podejmowaniu decyzji (kobiet, emerytów, niepełnosprawnych, itd.). Prawo do udziału w podejmowaniu decyzji, które

angażowanie się osób prywatnych w działania na rzecz społeczności przyciąga do siebie innych, tworząc więzi i gotowość do działania, które nazywamy „kapitałem społecznym”. Partnerstwa takie koncentrują się zazwyczaj na sprawach społecznych realizując projekty związane np. z edukacją czy ochroną dziedzictwa. Dlatego najważniejsze jest zaproszenie do publicznej debaty na temat rozwoju nie tylko reprezentantów różnych oficjalnych organizacji i instytucji, ale także tych mieszkańców, którzy zwykle nie brali udziału w dyskusji i podejmowaniu decyzji (kobiet, emerytów, niepełnosprawnych, itd.). Prawo do udziału w podejmowaniu decyzji, które

Rodzaje partnerstw

dotyczą całej społeczności należy się wszystkim i buduje lokalną solidarność.

- **Lokalne partnerstwa budowane z inicjatywy przedsiębiorców, organizacji gospodarczych lub zawodowych** (np. spółdzielni i związków producentów); partnerstwa takie dążą w pierwszym rzędzie do uzyskania większego wpływu na decyzje dotyczące gospodarki. Realizują one projekty nastawione na poprawę konkurencyjności miejscowych wyrobów, ich lepszy dostęp do rynków ponadlokalnych, wspieranie działań gospodarczych itp. Partnerstwa nastawione wyłącznie na realizację projektów ekonomicznych mogą w pewnym momencie wyczerpać swoje możliwości działania (z powodu ograniczonej liczby zainteresowanych osób i instytucji). Jeśli chcą przetrwać, muszą szukać nowych partnerów z innych sektorów. I wtedy pojawia się problem: czy przyciągać ludzi czy organizacje? I kogo? Bez względu na decyzje dotyczące rozszerzenia składu jakie podejmie takie partnerstwo, musi ono wyjść poza swoje początkowe interesy (wyłącznie ekonomiczne) aby zakorzenić się w społeczności lokalnej.

- **Partnerstwa tworzone z inicjatywy ciał publicznych, lokalnych lub ponadlokalnych odpowiedzialnych** za interes publiczny początkowo koncentrują zazwyczaj swą aktywność wokół poprawy stanu infrastruktury i obiektów użyteczności publicznej. W dłuższej perspektywie

powinny one jednak brać pod uwagę całością spraw regionu. W przypadku takich partnerstw, rozszerzanie ich składu o wszelkie liczące się na danym terenie stowarzyszenia, organizacje i grupy nieformalne cieszą się sympatią i zainteresowaniem, jest dobrą okazją do budowania bliższych i bardziej szczerzych relacji z wyborcami i do przekonania ich, że mogą współdecydować o sobie i swoim regionie.

2.2. Czym zajmują się partnerstwa?

Różniamy dwa typy partnerstw ze względu na zadania, które sobie stawiają:

- **Partnerstwo może koordynować działania na rzecz rozwoju lokalnego**. Oznacza to współpracę na dłuższą metę. Partnerzy zastanawiają się nad tym, co robić by ich region rozwijał się jako całość, by lepiej w nim się żyło – by było więcej miejsc pracy, lepsze szkoły i drogi, by pielęgnować lokalną kulturę i środowisko. Osiągnięcie tych celów stanie się możliwe dzięki zmobilizowaniu i przekształceniu organizacji, instytucji i osób do aktywnego włączenia się we wspólną pracę. I do wzięcia za nią odpowiedzialności. Taka grupa będzie zmieniała swój skład w zależności od zadań, które będzie podejmować (inne zasoby i umiejętności wykorzystuje się np. przy promowaniu kultury czy rozwoju edukacji, a inne przy promowaniu miejscowych wyrobów lub tworzeniu miejsc pracy). Takie partnerstwo, stawiające sobie różnorodne zadania wspomagające lokalny rozwój nazywamy **partnerstwem koordynującym**.

- **Partnerstwo może również skupiać się na realizacji konkretnych projektów**, a nawet powstać w celu zrealizowania jednego projektu np. wytyczenie

ścieżek pieszych lub rowerowych dla turystów przyjeżdżających do gminy i wydanie przewodnika z mapami. W takim przedsięwzięciu wezmą udział np. wydział promocji urzędu gminy, miejscowe nadleśnictwo, uczniowie i nauczyciele, stowarzyszenie agroturystyczne i lokalna gazeta.

Każdy partner wnosi do wspólnego działania swoją wiedzę, umiejętności, doświadczenie i punkt widzenia. Dzięki temu dyskusje i konsultacje partnerów pozwalają na **lepsze rozpoznanie i zrozumienie sytuacji danego obszaru, jego potencjału i problemów**. Potencjał ten należy rozumieć szeroko – nie tylko jako możliwości finansowe administracji czy przedsiębiorców i lokalną infrastrukturę – obejmuje on także ludzi, zasoby naturalne, położenie geograficzne, miejscowe tradycje, itd. Jednym z zadań lokalnych partnerstw jest tworzenie powiązań i sieci kontaktów wewnątrz regionu, po to by pełniej wykorzystywać ten potencjał.

Stanie się to możliwe dzięki połączeniu sił i środków, którymi dysponują partnerzy. Będą wtedy mogli wspólnie realizować większe, efektywniejsze projekty.

Partnerstwo, poprzez zbiorowe działania **buduje poczucie wspólnoty** i dzięki temu może wzmacniać lub nawet tworzyć lokalną tożsamość.

Odcinając od tradycyjnych rodzajów reprezentacji interesów grupowych, partnerstwo wprowadza szczególne formy demokracji lokalnej, dając szansę dla szerszej debaty społecznej i poszerzając możliwości działania.

Jeśli ukształtuje się prawidłowo, partnerstwo będzie kontrolować relacje pomiędzy różnymi grupami interesów, ludźmi i instytucjami, budując zaufanie oparte na współpracy.

W Europie, na terenach wiejskich, na których realizuje się idea partnerstwa widać dążenie do przyciągania kolejnych uczestników

Jakie korzyści płyną z utworzenia partnerstwa?

– prywatnych i publicznych. Płyną z tego oczywiste korzyści:

1. **zwiększenie szansy na uzyskanie wiarygodności i społecznego poparcia** w lokalnej społeczności (zwłaszcza jeśli chodzi o inicjatywy osób i instytucji prywatnych)
2. **możliwość osiągnięcia szerszego porozumienia i zapobieżenia konfliktom**
3. **skumulowania wiedzy, umiejętności i doświadczenia**

Tak budowane partnerstwo różnych podmiotów dysponuje określonymi zasobami intelektualnymi, ludzkimi (chęć działania dla wspólnej sprawy) i finansowymi. **Właściwa kombinacja tych zasobów i ich wykorzystanie jest wciąż rzadkością na wsi**, a często sukces w realizacji zamierzonych celów zależy właśnie od umiejętnego łączenia tych zasobów.

Partnerstwo, budowane stopniowo, przyspiesza rozwój i umożliwia odkrywanie jego prawdziwych podstaw, którymi są:

- **pomysłowość i zdolność do innowacji** (ulepszeń) umożliwiające porozumienie między różnymi grupami;
- **uzyskanie wsparcia i przychylności** najbliższego otoczenia oraz budowanie solidarności;

- **rozbudzenie chęci do budowania planów i dyskusji o ich realizacji**.

Partnerstwo pozwoli uświadomić całej społeczności, że prawdziwą podstawą rozwoju jest **poczucie wspólnego dobra**, jednoczące mieszkańców wokół konkretnych interesów duchowych i materialnych.

Wspólny wysiłek na rzecz dobra danego obszaru, przyjęcie kolektywnego trybu działania i troska o zrównoważony rozwój świadczą o wypracowaniu „partnerskiej kultury działania”. Przykładem konkretnej korzyści z funkcjonowania partnerstwa może być racjonalne planowanie przestrzenne i wykorzystanie ograniczonych zasobów naturalnych gminy.

Decyzje dotyczące tych zagadnień mogą być przedyskutowane na szerszym forum z udziałem społeczności – w ten sposób powstaje zestaw opinii, punktów widzenia i kryteriów, które są przydatne w tworzeniu długofalowej wizji rozwoju gminy. Partnerstwo może być zatem aktywnym doradcą lokalnych władz.

Fundacja Wspomagania Wsi

Fundacja Wspomagania Wsi
01-022 Warszawa, ul. Bellottiego 1
tel. (+22) 636 25 70-75, fax: (+22) 636 62 70
e-mail: fww@fww.org.pl www.fww.org.pl

LATO w Gminie Klucze

— sierpień —

Zuzanna Kocjan

W sierpniu w ramach akcji „LATO” Gminny Ośrodek Kultury w Kluczach zorganizował dla dzieci i młodzieży zajęcia świetlicowe, biblioteczne oraz zajęcia w pracowniach: plastycznej, ceramicznej, wokalnno-muzycznej i teatralno-tanecznej w podległych mu placówkach. Dzieci bardzo chętnie uczestniczyły w proponowanych zajęciach i wycieczkach:

7 sierpnia – wycieczka do stadniny koni w KARNEJ k/Hutek.

Tym razem pogoda dopisała, więc po przejeździe konnej rozpalono ognisko i upieczono kiełbaski.

12 sierpnia – wycieczka rowerowa - nazwana przez uczestników „Rajdem Safari”, gdyż trasa wycieczki wiodła przez piaski Pustyni Błędowskiej. Była to trudna wyprawa, szczególnie dla najmłodszych uczestników. Po krótkim odpoczynku grupa rowerowa udała się w drogę powrotną, ale nieco zmienioną już trasą.

13 sierpnia – wycieczka: RUDNO-TENCZYNEK-KRZESZOWICE.

Zwiedzanie rozpoczęło się od kościoła w Tenczyńku. Podziwiano barokowe wnętrza oraz obraz Przemienienia Pańskiego, który został przywieziony z Rzymu w 1723 r. Ciekawostką jest, że w tymże kościele pod nawą znajduje się krypta grobowa, w której w 1786 r. po przeniesieniu z zamku „Tęczyń” złożono prochy wojewody krakowskiego Jana, ostatniego z rodu Tęczyńskich. Obok kościoła znajduje się drewniana dzwonnica sprzed 1748 r. i cmentarz, gdzie pochowany jest znany aktor – Bogumił Kobiela.

Z Tenczyńska udano się do Rudna, aby zwiedzić ruiny zamku „Tęczyń”, który w okresie swej świetności zwany był „małym Wawelem”. Zamek ma bardzo bogatą historię. W połowie XVI w. gościł w nim Jan Kochanowski i Mikołaj Rej. Zamek był dwukrotnie spalony, m. in. Przez Szwedów, poszukujących skarbu koronnego. Od XIII w. opuszczony zamek popadł w ruinę, na przełomie lat 80 i 90- tych został częściowo

wo zabezpieczony i stanowi atrakcję dla turystów /głównie rowerzystów, gdyż przebiega tam szlak rowerowy/.

W Rudnie zorganizowano plener malarski, podczas którego dzieci malowały dawną magnacką rezydencję. Ostatnim etapem wycieczki było zwiedzanie Muzeum Ziemi Krzeszowskiej, gdzie znajdują się eksponaty obrazujące dzieje Krzeszowic i okolic, historię i dawne rzemiosło. Można było

tam również obejrzeć liczne pamiątki związane ze znanymi mieszkańcami Krzeszowic.

Uczestnicy wycieczki odwiedzili także Galerię Krzeszowskiego Ośrodka Kultury, gdzie obecnie znajdują się prace Grupy Plastycznej „ZDRÓJ”, która skupia artystów – absolwentów ASP oraz twórców nieprofesjonalnych, głównie z Krzeszowic i Krakowa.

19 sierpnia – wycieczka do PIESKOWEJ SKAŁY i OJCOWA.

W Pieskowej Skale uczestnicy wycieczki zwiedzili Muzeum przemian stylowych w sztuce europejskiej, które znajduje się w komnatach zamku. Po wyjściu z

muzeum grupa podziwiała renesansowy dziedziniec, otoczony arkadowymi krużgankami XIV w. kutą w skałę studnię /ze współczesną obudową i kolemb/, maszkarony, herby itp., a z tarasu widokowego przepiękny ogród bukszpanowy i malowniczą panoramę Doliny Prądnika.

Po krótkim odpoczynku grupa udała się ścieżką, obok stawów założonych w XVI w. i mogiły powstańców 1863 r., do Maczugi Herkulesa. Na tym zakończono pobyt w Pieskowej Skale. Drugim etapem wycieczki był Ojców.

Po przyjeździe do Ojcowa uczestnicy wycieczki udali się przez Park Zamkowy do Muzeum Ojcowskiego Parku Narodowego im. prof. W.Szafera, gdzie obejrzeli wystawę, składającą się z czterech części, omawiających kolejno: budowę geologiczną i rzeźbę terenu, pradzieje Ojcowa i okolic, faunę oraz florę Ojcowskiego Parku Narodowego.

Następnie grupa udała się w kierunku Błoty Krakowskiej, podziwiając po drodze piękny krajobraz i równie piękną architekturę „kurortową” Ojcowa, nawiązującą do wzorów szwajcarskich oraz kaplicę „Na wodzie” – wzniesioną w 1901 r. w miejscu dawnych źródeł zdrowotnych. Ponieważ było bardzo gorąco, wielką radość sprawiło wycieczkowiczom napotkanie po drodze źródła. Kiedy już prawie wszyscy się z niego napiili, okazało się, że nieopodal widnieje tabliczka informująca, że jest to woda niezdatna do picia. Niektórzy byli zawiedzeni, ponieważ to

go PTTK, po którym oprowadzał pan Marek Nowak, przechadzkę po zabytkowej części miasta, a na zakończenie – wizytę w McDonald's.

W Muzeum Regionalnym można było obejrzeć eksponaty dotyczące górnictwa kruszcowego i etnografii. Pan przewodnik opowiedział dzieciom, jak wyglądał Olkusz za czasów Kazimierza Wielkiego. Był to czworobok otoczony murami z 15 basztami. Pod koniec XIV w. na rynku wzniesiono /nieistniejący już /ratusz – siedzibę władz miejskich.

Olkusz słynął z kopalni srebra i ołowiu oraz z czerwonego piaskowca parczewskiego. Lata prawdziwej świetności przeżywał w XV i XVI w. Przedstawiciele Olkusza zasiadali w tzw. Sądzie Sześciu miast prawa magdeburskiego w Krakowie. Przez pewien okres działała w Olkuszu mennica państwowa.

Podczas krótkiego wypadu

do Olkusza dzieci bardzo dużo dowiedziały się o pobliskim mieście. Sprawdziło się powiedzenie „cudze chwalicie, swego nie znacie”, w Olkuszu jest bowiem wiele ciekawych miejsc do odwiedzenia, można tam spotkać ludzi, którzy dobrze znają historię „srebrnego grodu” i chętnie ją opowiedzą.

Oprócz w/w wycieczek były i inne propozycje spędzenia wolnego czasu. Biblioteka w Kluczach w każdy czwartek organizowała dla najmłodszych czytelników „Bajkowe chwile”, czyli głośne czytanie bajek. Oprócz tego zorganizowano konkurs rysunkowy „Czy znasz bohaterów J. Brzechwy”. Poprzez odpowiedni dobór książek uczestnicy mieli możliwość wykazania się swoim zasobem wiedzy, o czym świadczą wykonane przez nich ilustracje do bajek.

Ciąg dalszy na stronie 20

Festyn sportowo – rekreacyjny w Bydlinie

Inf. przyg. Agata Wdowik

17 sierpnia 2003r. w Bydlinie, na stadionie LKS LEGION odbył się festyn sportowo – rekreacyjny. Piękna pogoda przyciągnęła na zawody całe rodziny, bowiem w 12 przygotowanych konkurencjach mogły startować nie tylko dzieci, ale także ich rodzice.

Ogólnie było 211 uczestników. Należy pokreślić bardzo sprawną organizację imprezy oraz to, że wszystkie dzieci oraz zwycięzcy poszczególnych konkurencji otrzymali upominki i słodycze.

Nad sprawnym przebiegiem imprezy czuwali: Agata Wdowik, Krzysztof Dąbrowski, Waldemar Osowski, Marek Świerczek, Zdzisław Mendrek i Kazimierz Straszak.

Wyniki niektórych konkurencji:

Biegi: 60m – dzieci do lat 7:

Dziewczęta: 1-Jagoda Dudzic, 2- Klaudia Knap, 3-Paulina Niewiadoma

Chłopcy: 1-Krzysztof Farbiś, 2-Bartek Straszak, 3- Tomasz Mól

100m – szkoły podstawowe

Dziewczęta: 1-Klaudia Dregan, 2-Agnieszka Straszak, 3- Paulina Cieślak

Chłopcy: Krzysztof Pandel, Marcin Jurczyk, Paweł Słociński

200m – gimnazjum

1-Magda Kapała, 2-Natalia Paradowska, 3-Anna Rudnicka

400m – gimnazjum

1-Rafał Cieślak, 2-Sebastian Zarębski, 3-Krzysztof Osowski

800m – bieg otwarty

1-Grzegorz Rudnicki, 2-Jarosław Kapała, 3- Tomasz Stokłosa

Pchnięcie kulą

1-Marek Malinowski, 2-Wojciech Sokół, 3-Andrzej Kulawik

Skok w dal, dz. do lat 7

1 – Wioletta Pandel, 2- Wiktoria Sojka, 3-Tomasz Mól

Szkoły podstawowe

1-Marcin Jurczyk, 1-Krzysztof Pandel, 2-Karol Paradowski, 3-Piotr Sokół

Gimnazjum

1-Grzegorz Rudnicki, 2-Rafał Cieślak, 3-Jarosław Kapała

Rzut oszczepem – kat. młodsza

1-Sebastian Zarębski, 2-Tomasz Wdowik, 3-Krzysztof Osowski

kategoria starsza

1-Michał Straszak, 2-Paweł Mól, 3-Krzysztof Straszak

Jazda żółwia na rowerze

1-Karol Osowski, 2-Mateusz Dudzic, 3-Patryk Stokłosa

Rzuty do kosza - dziewczęta

1-Patrycja Kapała, 2-Anna Rogal, 3-Natalia Paradowska

chłopcy

1-Damian Słociński, 2-Adrian Mendrek, 2-Aleksander Profic

Podbijanie piłki nogą

1-Tomasz Wdowik, 2-Maksymilian Profic, 3-Damian Mucha

źródło zwane jest „Źródłem Miłości”.

Szkoda, że nie udało się w tym dniu zwiedzić Groty Łokietka i Jaskini Ciemnej, gdyż młodszy uczestnicy wycieczki byli już zmęczeni długą wędrówką.

21 sierpnia - wycieczka do Parku Wodnego w KRAKOWIE.

Młodzież chętnie korzystała ze zjeżdżalni, m.in. „kamikadze” dla odważnych, zjeżdżalni z efektami świetlno-dźwiękowymi oraz z basenu napełnionego solanką - z masażem wodnym. Wycieczka była bardzo udana.

27 sierpnia – wycieczka do OLKUSZA

Program wycieczki obejmował zwiedzanie Muzeum Regionalnego

LATO w Gminie Klucze

— sierpień —

ciąg dalszy ze strony 19

Na szczególną uwagę zasługuje konkurs „Moja ulubiona lektura”, którego celem było przybliżenie mniej poczytnych książek o tematyce wakacyjnej. Poprzez swobodne wypowiedzi podkreślano wartość tej literatury. Utożsamiając się z bohaterami A. Bahdaj, Z. Nienackiego, E. Niziurskiego, A. Szklarskiego odkrywano wartość prawdziwej przygody.

Podczas wakacji została zorganizowana przez aktyw biblioteczny wystawka książek z tzw. „bibliotech-

Wszyscy świetnie się bawili.

Natomiast Biblioteka i Świetlica Domu Kultury „Hutnik” w Jaroszewcu, przy współudziale Rady Osiedlowej zorganizowała w dniu 4.08.br. turniej tenisa stołowego. I miejsce zajął Szymon Trzcionkowski, II – Paweł Porębski, III – Dawid Pandel. Podczas wakacji także konkurencje sportowe mają licznych zwolenników. Oprócz w/w turnieju zorganizowano 18.08. br Festyn rekreacyjno-sportowy, zwany również „Piknikiem na wesoło”.

się dyskoteka. W okresie letniego wypoczynku dzieci bardzo aktywnie uczestniczyły w imprezach, wycieczkach, zajęciach zorganizowanych przez Gminny Ośrodek Kultury. Były to bardzo udane wakacje, o czym świadczą podziękowania i kwiaty, wręczone przez dzieci organizatorom zajęć. To było bardzo miłe!

Wakacje się skończyły, ale placówki GOK funkcjonują przecież przez cały rok. Zapraszamy do odwiedzania

naszych bibliotek, domów kultury i świetlic. Zajęcia prowadzone są przez wykwalifikowanych instruktorów. Dzieci zrzeszone w sekcjach /muzyczno-wokalnej, ceramicznej, plastycznej, teatralno - tanecznej/ biorą udział w wielu przeglądach, konkursach organizowanych na szczeblu gminnym, powiatowym, wojewódzkim i ogólnopolskim, odnosząc liczne sukcesy.

nej półki”. Dzięki temu wzbudziły zainteresowanie ze strony czytelnika książki dawno nie czytane, a przecież w dalszym ciągu aktualne.

Niezwykle udana impreza odbyła się w Domu Kultury „Papiernik” w Kluczach na zakończenie wakacji. Były liczne konkursy z nagrodami /lody, batony/, dyskoteka oraz poczęstunek w postaci kanapek i waty cukrowej.

Rywalizowano w następujących dyscyplinach: przeciąganie liny, wyścigi z balonem, wyścigi par sportowych – tzw. „taczki”, wyścig z jajkiem, rzuty do kosza, skakanka, hula-hop oraz konkurs wokalny „Każdy śpiewać może”. Podczas trwania festynu można było skosztować wspaniałej waty cukrowej Pana Adama. Na zakończenie imprezy rozpalono ognisko, a następnie odbyła

ECHO KLUCZ Informacyjny Miesięcznik Samorządowy - Gazeta zrzeszona w Polskim Stowarzyszeniu Prasy Lokalnej i Stowarzyszeniu Polskich Mediów

Wydawca: Rada Gminy Klucze - powiat olkuski, województwo małopolskie

Redakcja: ul. Partyzantów 1, 32-310 Klucze, tel. (032) 64-28-508, e-mail: klucze@gmina-klucze.pl

www.gmina-klucze.pl

Redaktor Naczelny: Halina Ładoń, Współpracownik: Rafał Jaworski

Druk: Przedsiębiorstwo Wydawniczo-Poligraficzne „A-Z”, Zbigniew Banasiński, 32-300 Olkusz, Rabsztyńska 18, tel.(032) 641-36-83

Nakład 500 egz.